

Štev. 7 Leto V.

Lastniki in izdajatelj: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 33. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu 616-T-181. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din. — Tiska tiskarna »Slov. poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Študijska knjižnica
Novo mesto

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

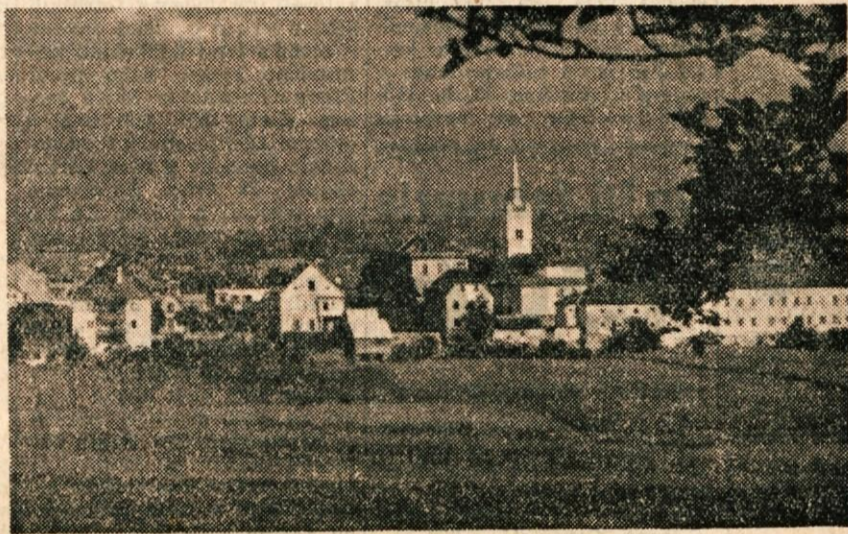
19. februar — praznik Črnomlja

Pred 10 leti je SNOS v Črnomlju položil temelje za zgraditev slovenske narodne oblasti

Ni zgolj slučaj, da je Črnomelj iz dolge vrste pomembnih dnevo svoje nedavne slavne preteklosti izbral za občinski praznik 19. februar. Prav danes poteka 10 let, odkar so člani Slovenskega narodno-osvobodilnega sveta na svojem prvem zasedanju v dvorani črnomeljskega Sokolskega doma sprejeli deklaracijo o delu slovenske delegacije na II. zasedanju AVNOJ-a. Izjavo SNOS o vzpostavitvi Nacionalnega komiteja osvoboditve Slovenije ter vrsto osnovnih zakonov za izgraditev slovenske narodne oblasti.

V svoji burni zgodovini je Črnomelj zabeležil ta in oni pomemben dan, ob katerem se je vredno ustaviti. Začetek načrtne izgradnje naše narodne oblasti, sklepi, sprejeti pred 10 leti v Črnomlju, ki pomenijo pravi razvoj rojstva republike Slovenije v FLRJ, pa po svojem zgodovinskem pomenu vsekakor zaslužijo, da se je mesto Črnomelj ustavilo prav ob 19. februarju in ga proglasilo za svoj občinski praznik.

S pomnostjo sprejema danes Črnomelj v svojo sredo nekdanje člane Slovenskega narodno-osvobodilnega sveta, aktiviste, partizanske borce in vse, ki so kdajkoli med borbo dobili v mestu skromno, a toplo zavetišče. Ze včeraj zvečer so prebivalci mesta s slavnostno akademijo začeli svoj praznik. Danes dopoldne bodo na slavnostni seji Ljudskega odbora mestne občine počastili spomin vseh umrlih in za svobodo padlih junakov — članov SNOS, po seji pa bodo v mestu odkrili spomenik narodnemu heroju Janku Starihi. Bela krajina, ki je tudi tokrat povabila v svojo sredo bivše borce in aktiviste NOB, je ponosna na slavno obletnico slovenske zgodovine, v kateri je Črnomelj zapisal neizbrisne strani.

Večja proslava 10. obletnice zasedanja SNOS bo letos spomladi, ko bo mogoče prirediti proslavljanje na prostem.

Ko proslavlja mesto svoj prvi občinski praznik, pa se predvsem spominja nepozabnega heroja socialistične izgradnje, tovariša Borisa Kidriča, ki je pred desetimi leti na zasedanju v Črnomlju govoril in zapisal:

»Prvo zasedanje SNOS, ki se je vršilo 19. in 20. februarja 1944, je brez dvoma mejnik v razvoju slovenskega narodnega osvobodilnega gibanja. Če so vsa naša večja zborovanja — tudi kočevski Zbor odposlancev slovenskega naroda — doslej pretresla predvsem taka politična vprašanja, ki so značilna za množično gibanje, je prvo zasedanje SNOS neposredno in ustvarjalno razpravo

ljaljo zlasti o graditvi narodne oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije, o graditvi naše ljudske demokracije; o gospodarskih vprašanjih, o prosvetnih in kulturnih problemih. Odloki, ki jih je sprejel prvo zasedanje SNOS, niso več samo odloki, kakršni so doslej spremljali bolj ali manj samorash, iz neposredne osvobodilne borbe izvirajoči in neposrednim potrebam narodnega osvobodilnega gibanja ustreznih narodne oblasti. Če je torej naša politika imela doslej predvsem pečat političnega gibanja, nosi sedaj že tudi državniški pečat.

Odlok o razpisu volitev v Narodno osvobodilno oboroženo gibanje je pod genialnim političnim in vojaškim Titovim vodstvom doseglo že svojo višjo stopnjo. Če se je naša politika doslej predvsem ukvarjala z združevanjem vsega pozitivnega, kar narod premore — v narodni osvobodilni borbi, se sedaj ukvarja že tudi s problemi graditve, smotne, načrtno, v perspektivo usmerjene graditve demokracije in narodne oblasti. Če je torej naša politika imela doslej predvsem pečat političnega gibanja, nosi sedaj že tudi državniški pečat.

Vesah smo Slovenci sami sebe imenovali narod — hlapcev. Osvobodilna borba nas je preoblikovala v narod — borcev. V sedanjem razdobju osvobodilnega boja rastemo hkrati kot — državni narod, ki gradi svojo ožjo slovensko in skupno jugoslovansko narodno oblast v nezadržljivi povezanosti z enakimi državljani — federativne, bratske in prav zato močne Jugoslavije.

To poslednje dejstvo se je kar najpristneje zrcalilo na prvem zasedanju — prvega slovenskega parlamenta. mi narodi — federativne, bratske in prav zato močne Jugoslavije.

To poslednje dejstvo se je kar najpristneje zrcalilo na prvem zasedanju — prvega slovenskega parlamenta.

Ne miloščina in ne podpora — temveč socialistična pomoč

Ob odloku o prispevku za pomoč „gospodarsko nerazvitim predelom

Uradni list Ljudske republike Slovenije je 30. januarja objavil Odlok o uporabi planskih instrumentov za leto 1954, s katerim je Izvršni svet Ljudske skupščine LRS določil stopnjo davka od dobička za potrebe Ljudske republike Slovenije. Z istim odlokom je tudi določeno, da odo ljudski odbori okrajev in mest z razvitim gospodarstvom plačevali prispevke za pomoč gospodarsko nerazvitim predelom Ljudske republike Slovenije. Ta prispevek bodo plačevali tisti okrajji, katerih skupni dohodki, s katerimi razpolagajo ti okrajji in mesta ter občine in gospodarske organizacije na njihovem območju, presegajo letno 5.500 din na enega prebivalca, ter mesta, katerih skupni dohodek presegajo letno 10.000 din na enega prebivalca.

Prispevki za to pomoč se bodo zbirali v republiškem skladu za pomoč gospodarsko nerazvitim predelom. Ko ob tej priliki med zastalimi slovenskimi okrajji tudi novomeški, črnomaljski in kočevski okraj toplo pozdravljajo izdani odlok, si od prispevkov industrijsko in vestransko razvitejših okrajev zares obetajo napredek. Ne gre za miloščino in ne za podporo — temveč v resnici za pomoč, da si pomagajo na noge okrajji, kjer v letih po osvoboditvi iz različnih vzrokov nismo mogli obnovljati morebitnih starih podjetij ali graditi nove industrije.

Ne bi ponavljali vloge, prispevkov in žrtve Dolenjske v borbi za novo Jugoslavijo. Z zadoščanjem lahko ugotavljamo, da nam številne nove gospodarske uredbe, predpisi in odloki v zadnjem času prinašajo to, kar smo pred leti tako želeli:

sprostitev objektivnih ekonomskih zakonov in demokracijo upravljanja v našem gospodarstvu.

Z novimi uredbami se razširja socialistična demokracija v upravljanju gospodarstva. Razširja in pogloblja se družbeno upravljanje, ki zajema tudi že pošto, elektro-gospodarstvo, železnice, stanovanjsko skupnost, socialno zavarovanje in se bo razširjalo še naprej. Ob vsem tem zaostali predeli naše domovine niso bili pozabljani. Socialistična pomoč, ki jim jo bodo v prihodnosti nudili industrijsko razvitejši okrajji, je sad vseh naših dosedanjih skupnih na-

porov. Vse, kar so tudi zaostali predeli po osvoboditvi prispevali skupnosti, — Dolenjska predvsem pomembne količine lesa, ki so nam pomagale razbijati informbirojevske blokade in utirati pot na zapadni trg — se jim bo zdaj v neki meri vendarle vračalo. Kar so ugotovili tovariši na zadnjem zboru proizvajalcev v Črnomlju, velja za vse dolenjske okraje: »Bela krajina ni po osvoboditvi nikoli zamerila, da so drugi okrajji dobivali več za razvoj starih in ustanavljanje novih tovarni in podjetij, čeprav je sama iz leta v leto bolj zaostajala. Predlanskim, ko je bilo slovensko republiko povprečje 101.000 din narodnega dohodka na prebivalca, je na Belokranjca prišlo komaj 30.000 din. Vedeli pa

smo, da se vse, kar gradimo v državi, postavlja za nas vse, za našo skupnost. Zato pozdravljamo odlok Izvršnega sveta o prispevku okrajev in mest z razvitim gospodarstvom kot pomoč gospodarsko nerazvitim predelom Slovenije.

Ta pomoč bo že letos sestavni del sredstev za ureditve investicijskih načrtov naših treh okrajev. Predvidene investicije bodo povečale proizvodnjo v obstoječih podjetjih in zaposlile v njej ter v novih industrijskih podjetjih več tisoč delavcev in delavk. To pa je — hkrati z napore delovnega kmeta, da dvigne proizvodnjo v živinorejstvu, poljedelstvu, vinogradništvu, sadjarstvu in pod., pot do višjega narodnega dohodka na Dolenjskem.

V Brusnicah je zasvetila elektrika

V petek zvečer 5. februarja je bilo v Brusnicah živo kot na mravljišču. Vkljub ostremu mrazu je bilo zunaj vse polno ljudi; otroci so tekali za električarji in kličali: »Tovariš električar, pri nas gori samo ena žarnica, prosimo, pridi te popraviti!« In električarji so imeli polne roke dela pozno v noč.

Brusnice so imele ta večer prvič povsem novo podobo in ni čudno, da so ljudem od veselja sijali obrazi. »Nisem mislil, da bo pri nas res kdaj zasvetila električna luč in da jo bom jaz dočakal. Vso hvalo naši ljudski oblasti,« je dejal star očanec.

Elektrika je ta večer zasvetila tudi v Gabrju, kjer ni bilo veselje nič manjše. V nekaj dneh bo pa zasijala nova luč po vsej brusniški ob-

čini in do takrat bodo Brusničani počakali s slovesno otvoritvijo, da bo lahko vsa občina naenkrat zasijala v novi zasvetljavi.

Zadnje čase so bili po vseh krajih enotni zbori volitev. Na njih so največ razpravljali, kako čimbolj uspešno izkoristiti električno silo. Ljudje se že zanimajo za električne motorje, cirkularke, mlatičnice, sploh za vse, kar elektrika lahko žene. Kmetijska zadruga, naročeni pa ima še dve mlatičnici, cirkularko in razne druge stroje za napredno gospodarstvo.

Tako se bo tudi ta konec našega Podgorja dvignil in dosegel boljše uspehe zase in za naše socialistično gospodarstvo. Jaklič

Prosvetni delavci novomeškega okraja bodo zapeli

Na pobudo sindikalnih društev pedagoških delavcev novomeškega okraja, je bil v preteklem letu ustanovljen pevski zbor prosvetnih delavcev v Novem mestu. Vanj se je vključilo nad 90 pevcev in pevk, večinoma učiteljev in učiteljic, ki delujejo v raznih šolah na našem področju. Poleg pedagogov se je vključilo v zbor tudi lepo število ostalih prosvetnih delavcev, ki so pripomogli ustvariti številno in glasovno močan, lahko rečemo, največji pevski zbor na Dolenjskem. Za to imajo velikanske zasluge vodilni ljudje na okrajnem LO Novo mesto, ki so pravilno raz-

zumeli iniciativo prosvetnih delavcev in so zbor materialno podprli.

Namen zbora je širiti pevsko kulturo, gojiti in popularizirati našo narodno in umetno pesem med našimi ljudmi, zlasti na področju. Jedro zbora tvorijo učiteljice, ki so se oklenile petja v svoj ljubljeno in se ne strše ne strokovno ne naporov pevskih vaj in tečajev, samo da se morejo v petju nadalje izobraževati. Med moškimi prevladujejo starijši rutinizirani pevci, ki se že leta in leta uspešno uveljavljajo kot pevci, posebno pri KD Dušan Jereb v Novem mestu, drugi spet kot odlični pevci vodje pionirskih, mladinskih in ostalih pevskih zborov v novomeškem okraju. Vsi so si postavili za cilj: dvigniti zbor na umetniško raven.

Da bodo naši prosvetni delavci verjetno dosegli svoj namen, meremo sklepati med drugim tudi iz tega, ker jih vodi izvrsten glasbeni pedagog prof. Ervina Roparova iz Novoga mesta, ki je v času svojega službovanja v Mariboru vodila kvalitetne pevске zore. Njena zasluga je, da zbor vidno napreduje in se razvija v kvalitivno odličen pevski kolektiv. Tu bo mogla javnost oceniti na prvem koncertu, jutri, dne 20. februarja, ko bodo nastopili v Domu ljudske prosvete v Novem mestu. Na sporedu so pesmi ženskega, moškega in mešanega zbora, solospevi prof. Marjanca Kalanove ter nekaj točk orkestra KD »Dušan Jereb«. Izvajana bo tudi veličastna Schobavca pesem »Dobro jutro« ob spremiljavi orkestra.

Na svoj prvi koncert se pevci vneto pripravljajo in pričakujejo, da jih bo javnost v njihovem streljenju podprla. Za šolsko mladino bo zbor nastopil isti dan, to je v soboto, 20. februarja v popoldanskem času. — er

Šivalci med seboj

—Nou, mister Molotov, z rdečo nitjo pa ne! (Večer — Maribor)

Se enkrat: tudi gasilska društva ne morejo biti drugo kot socialistične organizacije!

S člankom pod gornjim naslovom, ki je bil objavljen v 6. številki Dolenjskega lista, je nastalo na terenu med gasilci precej razburjenja, kakor da bi bil članek napad na gasilsko organizacijo, ne pa samo kritika konkretnih pomanjkljivosti in v grobih nepravilnosti. Vloge gasilstva nihče ne podcenjuje, čeprav pregovor pravi, da se delo samo hvali. Napake je potrebno žigosati in prikazovati ne morda zaradi tega, pač pa zato, ker jih je treba odpravljati. Tako je treba tudi razumeti smisel kritike, ki je v resnici kritika napak, ne pa kritika oseb.

Tovariš Lojze Mirtič, predsednik okrajne Gasilske zveze nam je v zvezi z omenjenim člankom prinesel daljši dopis, v katerem v glavnem potrjuje naša gornja izvajanja. Na pismu okrajnega odbora SZDL

je imel tov. Mirtič referat, iz tega ter razprave po referatu smo dobili snov za navedeni članek. Tov. Mirtič trdi, da je bila na plenumu glede povelnika PGD Sentrupert navedena pomota, češ da nima državljanov pravic, kar ne drži. Tak primer je bil na Trebelnem. Nadalje navaja, da so se posamezne napake že odpravile, ostale pa se bodo. Glede razpisa v PGD Sentrupert trdi, da je društvo v »dobrih in spoštnih rokah«, na splošno pa so napake v gasilskih organizacijah že tako majhne, da jih že samo delo dobro izpolnjenih

nalag gasilcev odtehta. Tovariš Mirtič tudi ponovno poudarja velike zasluge organizacije, češar ni nihče zanikal. Popolnoma se strinjamo s tovarišem Mirtičem, da so za posamezne nepravilnosti v gasilskih organizacijah krive vse politične organizacije. To drži. Drži pa tudi, da del gasilcev dosedaj ni čutil potrebe povezave s političnimi organizacijami in je odklanjal članstvo v eni ali drugi. V članku smo kritizirali predvsem »nepolitično« zadržanje posameznikov. Zato se lahko čutiljo prizadete samo taki gasilci — in nihče

Novoletno nagradno žrebanje bo v torek, 23. februarja v Črnomlju!

Preberite obvestilo na tretji strani!

Seja Okrajne zadrudne zveze v Kočevju

V Kočevju je bila 12. februarja razširjena seja upravne odbora OZZ Kočevje, posvečena tolmačenju novih uredb in sprememb v gospodarstvu kmetijskih zadrug, zadrudnih posestev, podjetij in obratov. Kot gost je sodeloval tudi predsednik OLO Janez Pirnat. Nove uredbe sta tolmačila tajnik in predsednik OZZ. V razpravljanju so

Prvi sadjarski pomočniki v Beli krajini

V okviru pospeševalnih ukrepov sadjarskega inštituta v Mariboru za vzgojo sadjarskih mojstrov in pomočnikov, je bil v Črnomlju od 18. do 23. januarja enotedenski sadjarski tečaj. Tečaja se je udeležilo 23 sadjarjev; četrtinski od njih so absolventi kmetijskih šol in eden, Springer Jakob, je sodeloval tudi kot predavatelj. Večina njih so že znani v svojem okolišju kot dobri sadjarji, zato so lahko razumeli predavanja, ki so obravnavala gospodarsko vrednost enotnega sadnega izbora na primerni sadni podlagi, čiščenje, gnojenje, pomlajevanje, precepljanje in obnavljanje opešanega sadnega drevja, pa tudi potrebo zimskega in

letnega škropljenja zoper ameriškega kaparja ter črvičnost drevja in sadja. Ob zaključku so vsi tečajniki prejeli letošnjo zbirko »Kmečke knjige in celotni sadjarski pribor. Načelnik tajništva za gospodarstvo, Franc Košir, je pa imel vzpodbuden govor o sedanjem stanju sadjarstva v Beli krajini ter o potrebi nadaljnjega pospeševanja in zaščite pred sadnimi škodljivci. Upamo, da bodo ti prvi sadjarski pomočniki koristno in uspešno delovali doma, v zadrugi in občini. Dobro urejeni sadovnjaki na njihovih domovih bodo vzpodbuden primer za okolice. Vrh tega bodo ti sadjarji sodelovali pri urejanju sadovnjakov, ki se bo sedaj začelo, in s tem pripomogli k splošnemu dvigu naše sadjarske proizvodnje. M. B.

VREME

Za čas od 19. do 26. februarja Od srede do sobote sneg, zatem izboljšanje. Prihodnji teden izboljšanje od ponedeljka do srede, naslednje dni ponovno snežne padavine. Temperatura bo večinoma pod ničlo. Nadaljnji izgledi: Koncem februarja bodo močne snežne padavine in oster mraz.

Na pomoč!

Občni zbori gasilskih društev na Kočevskem

V drugi svetovni vojni je okupator na Kočevskem uničil in požgal 5000 hiš z gospodarskimi poslopi vred, hoteč tako preprečiti razvoj NOV in zatreti prvo osvobodeno ozemlje, ki se je širilo od Kolpe do Ljubljane že spomladi 1942. leta.

V tem uničevalnem besu so bili požgani tudi vsi gasilski domovi, uničene motorke, cevi in vse ostalo orodje. Zato je po končani vojni čakala gasilce kočevskega okraja težka naloga. Kako obnoviti domove in ves ostali inventar, da se bodo lahko uspešno borili proti požarom in ščitili ljudsko imovino. Toda ljudska oblast na Kočevskem je tudi glede gasilstva premagala vse težave, in tudi gasilci sami so se pogumno lotili dela. S primitivnim orodjem so gasilske enote preprečile hudo materialno škodo; gasilci so omejili požar v Tekstilni tovarni v Kočevju 1947, naslednje leto so obvarovali popolne upepeljive Mlako pri Kočevju, rešili Prigorico, avtopark v Ribnici in pogasili nešteto gozdnih požarov.

Danes lahko rečemo, da je gasilstvo na Kočevskem v glavnem obnovljeno in tehnično toliko opravičeno, da je lahko kos kakršnim koli požarom. To nam potrjuje tudi občni zbor prostovoljnih gasilskih društev, ki so zadnjič čas po vsem Kočevskem. Iz poročil vidimo, da so vsa društva lani močno okrepila svojo organizacijsko in strokovno dejavnost. Zlasti to velja za društvo v Kočevju, ki je lani prebolelo notranje slabosti in je sedaj med prvimi

društvi v okraju tako po disciplini, aktivnosti in prizadevnosti svojih članov. Ima pa še vedno premalo moralne in dejanske podpore pri meščanih Kočevja, ki se za gasilstvo le malo zanimajo. 40 aktivnih in 40 podpornih članov gasilskega društva je za Kočevje vsekakor premalo, glede na število prebivalstva.

Razen v Kočevju so prav dobra društva še v Stari Cerkvi, Ribnici, Bukovici, Veliki Poljanah, v Dolgi vas, in Livoldu. Novostanovljeno društvo na Rašici je že v treh mesecih svojega obstoja pokazalo zelo veliko aktivnost in prizadevanje. Imenovana društva dobivajo veliko moralno pomoč od prebivalcev, imajo tudi agilne ženske desetine, ki že samostojno nastopajo.

Društva Videm, Kompolje, pa tudi ostala, bi morala bolj skrbeti, da pridobijo v svoje vrste tudi ženske in mladino, šele potem se bodo lahko uspešno razvila in delala.

Na »plošno ugotovimo, da je polovica društev zelo aktivnih. So pa tudi društva, ki nikakor ne morejo razviti svoje organizacijske in strokovne dejavnosti (n. pr. v Vasi ob Kolpi, v Moravi, Koprivniku, Starem logu), čeprav je prav v teh krajih dobra gasilska služba, ki se posebno važna. Delovni kolektivi kmetijskih posestev se morajo bolj zavedati pomena gasilskih organizacij in tudi aktivno poprijeti za delo v gasilskih vrstah, saj gre za očuvanje njihove lastnine in premoženja socialistične držbe.

K PRVEMU OBČINSKEMU PRAZNIKU MESTNE OBČINE ČRNOMELJ ČESTITA IN POŠILJA BORBENE POZDRAVE VSEM KOLEKTIVOM IN DELOVNEMU LJUDSTVU

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE ČRNOMELJ

Kupčija ali vzgoja?

Tiskarske storitve in cene papirja so previsoke - Skupnost naj pomaga časopisnim in založniškim podjetjem

»Čeprav bi nadvse rad ostal naročnik našega tednika, se moram listu odpovedati, ker ne zmorem naročnine. Prosim, brišete me iz spiska stalnih naročnikov...»

Ko bi uprava Dolenjskega lista ob novem letu prejela samo eno dopisnico ali pismo s tako vsebino, to ne bi bilo nič čudnega. Takih odgovorov lista pa smo lani po podražitvi časnika, pa tudi pred in po novem letu, prejeli veliko - skoraj 700. Večina izmed teh naročnikov je imela samo po en časek; zdaj, ko so si ga odpovedali, ne berejo nobene lista.

Casopisi in knjige so predragi - to vedo vsi tisti, ki si knjig in časnikov želijo, pa jim žep tega ne dopušča. V zadnjih letih smo časnike že trikrat podražili; vedno se je ob podražitvah velik del bralcev socialističnega tiska odrekal listom. Na nedavni konferenci založniških, tiskarskih in časopisnih podjetij v Ljubljani smo zvedeli, da je naklada »Slovenske poročevalca« padla zaradi tega za 50.000 izvodov. »Kmečki glas« je v treh letih zaradi podražitev izgubil 46.000 kmečkih bralcev!

Na konferenci v Ljubljani je šlo tudi za vprašanje našega lista. Položaj okrajnih in pokrajinskih glasil SZDL ni namreč pravi način, če ne slabi od listov z večjo naklado. Nizka naklada časnikov zahteva sorazmerno še višje stroške kot jih ima republiški dnevni tisk. Pisali smo že, da nas n. pr. stane 1 izvod Dolenjskega lista 15 do 16 dinarjev, prodajamo pa ga po 10 din in kolportirajo, medtem ko ga stalni naročniki prejmejo za 9,23 din. Izgubo, ki jo ima Dolenjski list zaradi visokih cen papirja in tiskarskih stroškov, smo pokrivali doslej z objavljanjem reklamnih in ostalih oglasov ter s prispevki v tiskovni sklad lista. Da je Dolenjski list zadnji dve leti lahko izhajal, je bilo treba n. pr. poleg naročnin zbrati še za 4.318.400 din oglasov!

V zadnjem času je prišel naš tisk v nove, izredno hude težave. Zelo so narasli stroški tiskarn (za tiskanje Dolenjskega lista za 35 do 37 odstotkov!), občutno pa se je podražil tudi papir. Medtem ko smo lani v jeseni plačali tiskarni za tisk številke Dolenjskega lista na 6 straneh približno 66.000 din (brez slik, odpreme, stroškov, plač itd. itd. - samo za papir in tiskanje!), nas v letošnjem januarju prav tako številka stane že 85.000 din. Poleg tega primanjkuje papirja in krša bo manjkalo, dokler velika nova tovarna v Vidmu pri Krškem ne bo stekla. Oglasov, podjetja ne objavljajo več rada; kar priznajmo, da je za oglase porabljen papir pravzaprav uničevanje dragocene surovine! Lov za oglasi in njihovo pridobivanje je bitka za obstoj naših časnikov in časopisov. S socializmom tak lov seveda nima pravičnega konca.

Da bi Dolenjski list letos lahko izhajal in obdržal sedanjo naročnino to je 480 dinarjev, bo treba rešiti pereče vprašanje: kako pokriti izgubo 3 milijonov dinarjev, ki preži listu zaradi doslej že povečanih cen tiskarskega dela in papirja? Dobro vemo, da ponovnih podražitev mnogi časniki in knjige ne bi prenesle. Pred vprašanjem: Kaj torej? pa so vsi naši časniki, vse naše založbe. Izhod iz težav, ki so gospodarsko in politično škodljive - pomislimo samo na tisoče in tisoče bralcev s podoželja, ki jih vsaka podražitev tiska najbolj prizadene! - bo treba iskati v že predlaganih smereh:

Naše tiskarne je treba modernizirati, s čimer se bo tisk pocenil do 70 odstotkov. Poceniti bo treba časopisni papir in mu zagotoviti stalno notranjo tržno ceno, da ne bomo neprenehoma izpreminjali naročnin.

Če naša skupnost ne zahteva dobička od šol, ki vzgajajo mladino, ga ne bi smela iskati tudi v tiskarnah, ki tiskajo časopise in knjige. Vloge socialističnega tiska ni mogoče meriti z varlom, kilogramom in dinarjem - tisk ni in ne sme biti trgovsko blago. Zato naj o vprašanju cen časopisja in knjig razpravljajo vsa naša javnost. O tem naj razpravljajo tudi gospodarski organi, organizacije SZDL - in prav bo, če bo o tem važnem političnem in kulturnem vprašanju govorila tudi Ljudska skupščina.

Tone Gošnik

Za večje pridelke v kmetijstvu

Pridelki v naših okrajih so prenižki, pa ne toliko zaradi slabih tal, pač pa zaradi nepravilnega obdelovanja zem-

Udeleženci poljedelsko-semenarskega tečaja v Novem mestu

lje, gnojenja in predvsem zaradi izredno slabe kvalitete semena. Povprečni hektarski pridelek ozimnih žit v novomeškem okraju je bil le 1000 kilogramov, krompirja 9000 kg, kar je vsaj enkrat premalo. Tisti kmetovalci, ki so začeli pridelovati semena, pa so z dobrimi semeni dosegli neprijetno večje hektarske donose, in sicer pri ozimnih žitih do 2200 kg, pri krompirju pa celo do 40.000 kg.

Poljedelsko-semenarski odbor OZZ je sprevidel, da je treba nekaj ukreniti, če hočemo dosegati povprečni pridelek žit vsaj 1600 kg na hektar, krompirja pa vsaj 15.000 kg. Zato je ta odbor organiziral enotedenski poljedelsko-semenarski tečaj, na katerega so bili povabljeni po 1 do 3 zadrugi iz vsake naše zadruge. Ker naši sosednji okraji verjetno ne bodo to zimo imeli poljedelsko-semenarskih tečajev, je odbor povabil iz Kočevja, Črnomlja in Krškega po 2 do 4 tečajnike. Iz novomeškega okraja se je tečaja udeležilo 25 zadrugnikov, iz sosednjih okrajev pa 6. Da je tečaj lahko uspešno potekel, je poma-

Ing. Anton Zorec

Kmetijstvo na Kočevskem

Nadaljevanje s 6. številke Stanje živinoreje

Od kmetijstva ima največ naravnih pogojev živinoreja. Poleg številnih okolnosti zahteva in tenzivno živinorejo tudi struktura kmetijskih površin. Od skupne površine okraja odpade 57% na gozdove, 41% na kmetijske površine in 2% na narodovito zemljo. Od kmetijskih površin pa je po razpoložljivih podatkih 13,5% travnikov, 43,5% senožeti in 29,7% pašnikov ali v celoti 86,7% travnih površin. Zato moramo izvajati predvsem ukrepe za zboljšanje živinoreje. Delno bo treba še povečati število goved, vsakako pa zboljšati njeno proizvodnjo, zlasti mlečnost. Zaradi opisanih vojnih razmer in preslabo organizirane živinorejske službe v povojnih letih imamo še sedaj manj živine kakor pred vojno. Za isto področje okraja izkazuje statistika v letu 1939 skupno 16290 goved, dočim je po popisu v letu 1952 bilo samo 13448 goved ali 2842 glav, odnosno 12% manj goveje živine. V letu 1953 se je številčno stanje dosti menjalo, je pa zaradi suše za nekaj deset glav manjše. Večje od zmanjšanja števila živine je poslabšanje njene strukture. Zaradi prekomernega klanja se je precej znižal odstotek odrasle živine.

Priznati je treba tudi proizvodnost živine; molznost in rodovitnost. Podarke o proizvodnosti moramo vzeti iz podatkov selekcijske službe. Povprečna letna molznost za 521 rodovitnih krav je bila 1939. leta 2179 litrov, 1952. leta pa pri 746 rodovitnih kravah 1909 litrov mleka na kravo. Ker imajo rodovne krave povprečju približno 30 do 38% večjo mlečnost od povprečja

vseh krav, moremo zaključiti, da je bila molznost vseh krav v okraju l. 1939 približno 1350 litrov, sedaj pa okrog 1150 litrov. To pomeni, da imamo danes za najmanj 200 do 250 l manjšo mlečnost. Na isti način moremo ugotoviti rodovitnost krav. Iz rodovitnih podatkov za leta 1937 do 1941 razberemo, da je bilo skozi teh 5 let na vsakih 100 krav letno 79 telet, toda lani smo jih imeli le 69. Vzroki za slabšo rodovitnost so slabša krmna baza, pomankljiva preskrba zadostnega števila plemenjakov v povojnih letih in kot posledica obojnega močna spolna okužba krav in telic. To je potrdila tudi veterinarska služba, ki je opravila masovne preglede krav in telic glede na jalovost. Vse skupaj, to je manjše število, slabša struktura živine, letno 2350 telet manj ter zmanjšanje molznosti in rodovitnosti pomeni, da imamo skupno nad en milijon kilogramov manj fonda goveje živine in letno 33120 hl mleka manj, ali v celoti letno 45 do 50 milijonov dinarjev manj čistih dohodkov od živinoreje.

Zmanjšanje živalske proizvodnje je za okraj Kočevje povsem razumljivo. Na to so vplivali v glavnem naslednji razlogi.

1) Kočevjarji so pri odteljivih odpeljal s seboj okrog 4000 go-

Ali imam pravico do polnih prejemkov otroških doklad?

Tudi na Kočevskem je nekateri upravičence otroških dokladov zakon o višini davkov v zvezi s temi dokladi napačno zadrževal. Tako pravi Franc Grebenc iz Stare cerkve: »Leta 1951. sem imel v najemu zemljo od Uprave državnih posestev v Starj; cerkvi skupaj 12 arov. Najemino sem odslužil z delom. Za teh 12 arov in nekaj kokišev sem moral plačati leta 1951. tristo osemnajst dinarjev davkov. Zaradi tega sem izgubil na otroških dokladih za enega otroka 1.050 dinarjev mesečno, začeni od 1. avgusta 1953. Nimam niti pedi lastne zemlje ne česa drugega, kar bi se lahko obdavčilo. Takih primerov, kakor je moj, je v okolici Kočevja še več. Te nepravilnosti so bile prikazane na raznih sestankih. Navzoči funkcionarji so si naše pritožbe sicer zapisali, in pri tem je ostalo. Če preračunamo, koliko plačamo od neizplačanih pripadajočih otroških davkov, sprevidimo, da imamo sorazmerno večje davkatve kakor nekateri srednji kmetje davkov.

Leta 1952. in lani sem bil davkov sicer oproščen, vendar mi to nič ne pomaga, kajti moj davek iz leta 1951. ima še vedno toliko veljave, da nisem upravičen do polnega izplačila otroških davkov. Pripomnil bi, da so tisti, ki so odločali o otroških davkih, pogledali nekaterim skozi prste, čeprav so leta 1951. imeli zemljo v najemu in tu- di plačali davek. Ti dobivajo otroške dodatke redno brez odbitkov. Vendar še zmerom upam, da bom tudi jaz slej ali prej dosegel svojo pravico.

Za mesto in most se Novomeščanom še ni treba bati

Z ozirom na članek oz. vest »Novemu mestu se lahko zgodi nesreča«, ki jo je 13. februarja 1954 objavila Borba, nas je upravniki odbor trgl. podjetja »Zeleznina« prošil, da objavimo tudi v Dolenjskem listu:

»Zeleznina« ima shranjen ves smodnik, s katerim trguje, v posebej zgrajenem skladišču (bunkerju) izven Zabeje vasi v smeri proti Gorjancem, torej skoraj 2 km izven mesta. Kiskovne jeklenke pa ima vključene v zgradbi na Sukljevi c. št. 6, kjer je blago varno pred požarom. Za most in del mesta, ki naj bi bila v primeru požara v hiši na Sukljevi c. št. 1 v nevarnosti, take nevarnosti torej ni. Nadzorstvo nad prodajo in shranjevanjem streliva opravljajo redno organi javne varnosti. Podjetje skrbi, da so vsi varnostni predpisi vedno izpolnjeni, tako da ni strahu, da bi Kandidjanerji sredi noči odneslo v zrak »Zeleznina« je res kupila zemljišče za nova skladišča v Kandiji, nima pa še potrebnih kreditov za zidavo.

Belokranjske zadruznice se pridno uveljavljajo

Se malo, pa bodo tudi v Belokranjski letni občni zbori kmetijskih zadrug. V pripravih za te zore pridno sodelujejo tudi okrajni odbori Zveze zadrugnikov. Kajti belokranjski ženi, zlasti zadrugi, ni vseeno, kako živ in se razvija, zlasti ji ni vseeno kako se gospodari v zadrugi.

Belokranjske zadruznice želijo izobrazbe, zato se tako številno udeležujejo kmetijsko-gospodinskih, šiviljskih, pletilskih, kuharskih in krojnih tečajev. Osemindvajset tečajev v črnomaljskem okraju obiskuje 670 žena in de-

klet, večina članic kmetijskih zadrug. Ti tečajji pa niso le praktični, ampak povezani tudi z raznimi strokovnimi predavanji o kmetijstvu, živinoreji, sadjarstvu in vinogradništvu, ovčereji itd.

Kot pripravo za občne zbere je okrajni odbor zveze zadrugnikov organiziral dvodnevni seminar za zadruznice - 18. in 19. januarja. Na seminarju so bile zastopane delegatke iz vseh kmetijskih zadrug našega okraja. Poslušale so predavanja o notranji organizaciji in delu zadrugnih vodstev, o nalozah ZZ, o finančnem poslovanju zadrug in podobno, o mlekarstvu, živinoreji in še o drugih kmetijskih panogah. Seminar je lepo uspel in udeležence so dale vrsto predlogov za sklepe, ki jih bodo predlagale na občnih zbore, potem pa s pomočjo zadrugne uresničile.

Belokranjske zadruznice so se na seminarju pomenile, da bodo gojile enotno pasmo kokiš in poskrbele za dvig prerotinarstva. Tudi pri svinjah bodo vpletale enotno pasmo, takozvano »novomeško«, oziroma angleško. S svinjerejo se bodo zlasti ukvarjale žene v okolici Semčar, Strekljeva in Črešnjeva, kjer oddajajo mleko v mlekarino in jim ostane sirovka, ki je dobra krma za prašiče. Skrbele bodo za čistočo vasi, hlevov, svinjakov, vrtov in tako dalje.

Okrajni odbor zveze zadrugnikov je bil januarja organiziral tudi sektorske konference z zadružnicami v Adlešičih, Metliki, Semčur, na Vinici in Preloki. Udeležba je bila povsod dobra.

V Adlešičih, na Vinici in Preloki bodo žene pozivile domačo obrt in še bolj gojile ovce solčvasko-jezerske pasme, s katerimi so zelo zadovoljne. Poseljale bodo večje površine z lanom in konopljo. To bodo storile tudi žene na metliškem sektorju.

Belokranjski kmet

Do 16. februarja 1954 1006 novih naročnikov

Od 1. januarja do zadnjega torka se je naročilo na Dolenjski list 1006 novih naročnikov, izmed teh:

Naročnikov:	
v okraju Črnomelj	332
v okraju Kočevje	113
v okraju Novo mesto	437
razne pošte v FLRJ	92
v inozemstvu	32

Vse naročnike, sodelavce, odbore SZDL in prijatelje Dolenjskega lista prosimo, da tudi vnaprej pridobivajo nove naročnike za naš dolenjski tednik. Izkusnje zadnjih tednov so pokazale, da lahko pridobimo še veliko novih naročnikov. Tako nam je pred dnevi Jože Medič iz Meniške vasi prinesel imena 37 novih naročnikov iz Topliške doline. Precej novih naročnikov je spet poslala Bela krajina, pa tudi Kočevska se je dvignila nad 100 novih naročnikov. Čim več bo imel Dolenjski list naklade, toliko bolj, pestrejši in obsejnejši bo lahko.

V vsako hišo Dolenjski list! Uredništvo in uprava.

OB PRVEM OBČINSKEM PRAZNIKU PARTIZANSKEGA ČRNOMLJA ČESTITA VSEMU DELOVNEMU PREBIVALSTVU

SPLOŠNO TRGOVINSKO PODJETJE ČRNO MELJ

Ob 19. februarju 1954 - prazniku mesta Črnomelj, čestita delovnim kolektivom, družbenim organizacijam in prebivalcem

SGP „Pionir“ - Novo mesto gradbišče Črnomelj

ZADRUŽNO TRGOVINSKO PODJETJE ČRNO MELJ

CESTITA OB OBČINSKEM PRAZNIKU VSEM ZADRUŽNIKOM, KMETIJSKIM ZADRUGAM, OSTALIM ODJEMALCEM IN DELOVNEMU LJUDSTVU ČRNOMLJAI

NAJ ŽIVE INICIATORJI NAŠE BORBE!

Nižnje prodajne cene nekaterih živil v času od 25. I. do 1. II. 1954

Zavod za statistiko in evidenco LRS je v navedenem tednu zabeležil po svojih organih naslednje najnižje cene:

Din		
Goveje meso, sveže	kg 190.-	Ljubljana, Novo mesto, Kočevje, Celje, Trbovlje, Maribor, Ptuj, Murska Sobota
Svinjsko meso, sveže	kg 200.-	Ptuj, Murska Sobota
Prekajen svinjski hrbet ..	kg 290.-	Ptuj, M. Sobota, Postojna
Prekajena slanina	kg 300.-	Trbovlje
Kokoš, živa, približ. 1,5 kg	kos 260.-	Novo mesto
Kokošja jajca	kos 12.-	Murska Sobota
Mleko, sladko, kravje	l 20.-	Ptuj
Surovo maslo	kg 350.-	Gorica
Krompir	kg 10.-	Ptuj, M. Sobota
Fižol v zrnju	kg 65.-	Ptuj
Cebula	kg 28.-	Ljubljana
Orehi, celi	kg 120.-	Jesenice
Med, naravni	kg 240.-	Gorica
Suhe slive	kg 72.-	Postojna
Zelena solata	kg 44.-	Trbovlje
Sladko zelje	kg 8.-	Trbovlje
Kislo zelje	kg 16.-	Postojna
Sir, trdi	kg 280.-	Ljubljana
Vino, 1 l maliganov v gostini	l 125.-	Gorica
Zganje, močno nad 40% ..	l 300.-	Kočevje

Zavod za statistiko in evidenco LRS, Ljubljana

PISMO BELOKRANJSKEGA KMETA

V Belokranjski smo vse od kapitulacije Italije pa do konca vojne bili odrezani od ostalega sveta; nismo imeli nobenih trgovin, gostiln, ne uvoza ne izvoza, borili smo se za vsak kg soli, ki smo jo morali nositi več kilometrov daleč s Hrvaške. Prehranili smo cele brigade, vladno, na stotine beguncev, dali smo od sebe vse, zadnji grizljaj, zadnjo kapljo vina, pomagali smo naši vojski z vprego, šli smo do skrajnosti, pa vendar nismo bili lačni, nihče ni od lakote umrl, in nismo hodili ne golji ne bosi.

In danes? Res nam ni z rožicami postlano, še zmeraj občutimo posledice vojne, še nimamo vsega, kar si želimo, prehodni čas je še težak, domovina pa danes prav tako potrebuje enotnih, stranjnih, samozavestnih in poštenih državljanov.

Ob zadnjih volitvah smo res

ugotovili, da živi v Beli krajini ljudstvo, ki je strnjeno in enotno, ko gre za ugled domovine.

Isto se je pokazalo, ko je bil naš grabežljiv sosed stegnil svoje krepelje po naši s krvjo posvečeni zemlji - po lepi in sončni Istri, Goriški in Tržaški pokrajini.

Naše ljudstvo je vstalo enotno in samozavestno ter reklo stoji! Niti pedi naše zemlje ne boš več teptal!

Toda še vedno se najde kaka luknja, se najde izrodek, ki pljuje na vse to, ki pljuje v lastno škodo. Takim ljudem ni nič po volji, če je še tako dobro, kar je v zvezi z našo stvarnostjo. Vse občinate, najraje bi zgrižili naš socializem, uničili vse naše pridobitve.

Vsi naši izdelki, od šivance do največjega stroja, so jim zanič, a vse, kar je tuje, jim je dobro, pa četudi je desetkrat dražje. Ti ljudje vse vedo, čeprav nimajo pri hiši niti časopisa niti radia. Ze vnaprej nas. povedujejo zvišanje cen, go-manjkanje tega ali onega blaga, skorajšnji padec vlade, socializma, pretičjo, kako se bodo

maščevali, ko pridejo oni na oblast in podoben. V tem prednjačijo ljudje, ki so guliili našega kmeta in malega človeka ter si bili nagrabili premoženja. Pomagajo jim pa razne »Marijine device«, katerim je naša stvarnost trn v peti.

In tisto poniževalno, nečastno prosjačenje za pakete v Ameriki, ki so ga uganjali nekateri, zraven pa nesramno blatili ugled domovine, češ da smo goli in bosi, da nimamo kaj jesti, da je naša oblast od hudčič, da nas stovarišča samo gulijo itd. Zelo žalosten pojav za Belo krajino.

In vendar imamo ljudi, ki imajo vsega v izobilju (ni res, da jih ni), kljub težkim časom so tudi taki, ki imajo dobro podlago: so že desetletja na kmetiji, pri trgovini, v obrti, so bogato podedovali in podobno. Ti še nikoli niso slabo živeli, kakor danes ne, pa vendar so najhujši godrnjači.

Imamo ljudi, ki so dobili po 100, 200 paketov iz Amerike, ki imajo obitek za desetletja naprej. Ali so se ti ljudje pri svojih bogato obloženih mlajših kdaj spomnili revežev okrog sebe,

bolnikov, ki bi potrebovali približka v hrani?

In sosedovi otroci, morda hodijo okrog strgani, pozimji bosi, slabo obdelani. Nas ni sram, če pomislimo, da bi večših lg lahko pogrešali kak kos obleke, po nošene čevlje ali kaj podobnega in darovali potrebni!

Kaj pa poštenje v naši lepi Beli krajini? Ali morda ne šepa? Ne bi večših lahko rekli, kot pravi pesem:

»Poštenje, kam si šlo, oh kam si rajžalo?»

Kako je bilo s tem pri naših prednikih? Ključavnice skoraj poznali niso, le kak večji kmet je imel ključavnico na svoji zidani, ki mu jo je napravil vaški kovač, drugod pa je bila običajna ključavnica trta in klin. Kmet je zvil leskovo trto, vtaknil v luknjo drenov klin in ključavnica je bila narejena.

Bilo je pred kakimi petdesetimi leti, ko po Beli krajini še ni puhal vlak in sem moral na opravičitev v Novo mesto. Ponoči sem oazil na samotnem kraju ob cesti težko naložen voz - parizar, poln raznega blaga: cele bale najboljšega štofa, usnja, podplavot, zaboji sladkorja, kave itd. Vse to je voznik brez skrbi in strahu pustil čez noč na cesti, spravil konje v bliž-

nji vasi v hlev in lepo legel k počitku.

Kaj bi se zgodilo danes, če bi bil tak voznik tako zaupljiv?

Danes se večkrat zgodi, da te olajšajo za konja v hlevu, za kravo, prašiča, za denarnico iz žepa, krmno iz skednja.

Kaj, ko bi danes dajali na vrata trto in drenov klin? Vsaj poceni so te vrste ključavnice!

Bral sem, da v Holandiji in po Skandinavskih deželah ključavnice tudi danes še ne potrebujejo. Če kdo zgrubi uru ali denarnico na cesti, ljudje to poberejo in položijo na občestni kamen, kjer počaka lastnika. Sile če se ne vrne iskat, poberejo te predmete in razglasio, da jih lastnik lahko dobi v uradu za najdene predmete. Da tam brez skrbi pustijo kolo nezaklenjeno kjer koli, je pa splošno znano. Kaj če bi tudi pri nas to lepo navado kmalu udomačili!

So pa spet stvari, za katere so ljudje strašno občutljivi. Naj se fantje pri plesu ali pijači malo grdo spogledajo, že je nož v roki, če sosed sosedji reče malo hujo besedo, že ima advokat dovolj postla. Če sosed s kosom zamahne čez sosedovo mejo, že so pravde in stroški. In koliko nadlog prizačenega klepetulje in obrekljivi jeziki?

Več knjig NA NAŠO VAS!

Pod tem geslom je razširila program svojih strokovnih in leposlovnih publikacij založba »Kmečka knjiga« v Ljubljani. Čeprav je založba še zelo mlada, je doslej izdala vrsto pomembnih in koristnih knjig za naše kmetovalce in ljudi na podeželju.

Poleg strokovnih listov, štiri-najstrednjakov in mesečnikov je založba izdala serijo strokovnih knjig. Zlasti pomembna pa je množična zbirka založbe, ki obsega štiri: koristne knjige: **Koledar za l. 1954**, dve strokovni knjigi: **»Vremenslovese pripoveduje«**, delo priznanega strokovnjaka na področju vremensoslovja dr. Vitala Manohina, ki ji je svoj živni in poljudni del dodal publicist France Siskan, in **»Travnistvo«** ing. Gvida Fajdice. Četrta knjiga **»Ljubezna na odoru«**, pisatelja Prežihovega Voranca, je zbirka biserov slovenskega pripovedništva, ki je šele v lanskoletni množični izdaji odšla med naše kmečke ljudi, za katere je veliki kmečki samouk in samorastnik pisal in ustvarjal.

Tudi v letošnjem letu namerava »Kmečka knjiga« nadaljevati z množično zbirko in razširiti krog naročnikov. Program knjig za letošnje zbirke je že predviden. Tako bo izšel **Koledar za l. 1955** z bogatim gradivom, prvi zvezek popularne **»Zgodovine slovenskega naroda«**, ki ga je napisal univerzitetni profesor dr. Bogo Grafenauer, strokovna knjiga za živinorejce **»Govodreja«**, in nova izvorna slovenska povest, za katero je založba že razpisala natečaj. Zbirka bo za ceno

300 dinarjev prav lahko dosegljiva vsakemu kmečkemu človeku.

Poleg zbirke pa namerava založba skozi vse leto izdati serijo strokovnih in leposlovnih knjig. Pred kratkim je prišla na knjižni trg **»Mala ljudska kuharica«**, ki je namenjena kmečkimi dekletom in gospodinjam. Izšel je tudi nov izvorni roman **»Dan v oktobru«**, delo mladega pisatelja Draga Vresnika. Na knjižni trg pridejo tudi lepo pisana in ilustrirana knjiga za otroke **»Govodreja Tonček«**, **»Vrtičkarjevo leto«** Karla Capka in druge. Založba ima nadalje v programu zbirko humoresk Dušana Mevlje in Franceta Magajne, zbirko novel pisatelja Ivana Ribiča in vrsto drugih. Znano je, da je mreža naših knjigarn na podeželju zelo redka in da je prav zaradi tega dobra strokovna in leposlovnna knjiga med našimi kmečkimi ljudmi. Še pre malo razširjena. Založba »Kmečka knjiga« pa namerava z mrežo zastopnikov in poverjenikov v kmetijskih združenjih in v vaseh prodati s knjigo prav do našega preprostega in izobrazbe željnega vaškega človeka. Da bi bil njen program kar najboljši, se namerava založba še tesneje povezati s kmetijskimi združenji, kulturnimi delavci na vaseh in kmečkimi strokovnjaki - praktiki. Poleg ostalega namerava s svojimi poljudnimi izdajami vzpodbuditi k pisanju vrsto ljudskih talentov iz vrst kmečkega prebivalstva, da bi tako postala zares to, kar pove že njeno ime. Seveda založba pri

tem ne misli na nekvalitetne in slabe knjige, saj se bo kar najbolj trudila, da z dobro knjigo izpodriva slabo in zastarelo strokovno branje ter ne dozorelo in neumetniško leposlovje, ki se je z leti nabralo v omarah in skrinjah kmečkih hiš.

K prvemu občinskemu prazniku LO MO ČRNOMELJ čestita vsem delovnim kolektivom

UPRAVA ZA CESTE ČRNOMELJ

Prav gotovo je, da bo tak način dela založbe »Kmečka knjiga« zainteresiral množico naših kmečkih ljudi, kmečkih strokovnjakov in prosvetarjev na vaseh, ki se bodo še bolj strnili okrog svoje kmečke založbe, da bi tako v plemenitem delu širili kulturo in izobrazbo v naših kmečkih predelih —vd.

Kaj delajo v Trebnjem

Najprej naj omenimo redno zimsko kmetijsko šolo, ki jo imajo že drugo leto. Pouk obiskuje 18 moških in 11 žensk. Zaslugo za uspeh zimskega izobraževanja ima največ svet za kulturo in prosveto pri občinskem ljudskem odboru ter učiteljsvo. Množične organizacije so pa ostale le pri sklepih in besedah. Čudno, da sedanjí upravni odbor Kmetijske zdruge za tovrstno izobraževanje nima razumevanja. Tudi Zadrudni dom hočejo spremeniti le v navadno trgovsko poslopje s skladišči itd.

Pridno in uspešno dela SKUD »Josip Jurčič«, oziroma Kulturno prosvetno društvo Josip Jurčiča, kakor so ga preimenovali na zadnjem občnem zboru. V društvu je zlasti aktivna mladina. Igrali so že Schillerjevo dramo Kovarstvo in ljubezen, v načrtu pa imajo še več del. Manjka jim delavške in kmečke mladine, imajo pa tudi premalo povezave s prosvetnimi delavci iz okoliških vasi.

Društvo upravlja Dom ljudske prosvete, ki je last občine. Lani je bil dom zunaj in znotraj preurejen, za kar je prispevala KZ 10 tisoč, občina pa 30 tisoč dinarjev. A. Z.

Mladina igra in poje

Na našem podeželju se je zadnje čase zelo razglašalo kulturnoprosvetno življenje, zlasti dramatika. Skoraj vsaka večja vas ima svojo igralsko družino, ki zlasti sedaj v zimskih mesecih prireja manjše igre in pripravi program za razne proslave. Takih igralskih družin imamo v novomeškem okraju 54. Zlasti se pridno udeležujejo dekleta — udeležence zimskih gospodinjiskih tečajev — pripravile so kulturni program za Prešernov teden in programe za nedeljske popoldneve. Seveda so marsikje ovire. Ni dvoran, ni odra, ne kulise ne režiserja. Pa že najdejo prostorček v razredu ali privatni hiši. Tudi kulise si kar sami napravijo (v Ajdovcu).

Ni pa toliko važno, koliko iger je mladina igrala, temveč, kakšne so bile te igre. Marsikje se posežejo po stari igri z neprimerno vsebino. Treba je paziti, da bo izbor iger zmerom kvaliteten (tudi če je komedija) in primeren. Okrajni odbor ljudske prosvete v Novem mestu ima izposojevalnico iger, ki se je mladinske igralske družine rade poslužujejo. Tudi vse potrebne nasvete dobite tam.

Prav pridno igra mladina iz sektorja Otočec. Le preveč jim je pri srcu samo šala in komedija. Lotiti se morajo tudi resnejših stvari, in znati združiti prijetno s koristnim.

V mnogih krajih je mladina hotela po svoje, starejši pa spet po svoje. Kulturno delo se je tako razcepilo in delo je zapalo, namesto da bi složno in pametno delali skupaj.

V igralskem delu se mladina tudi izobražuje. Učiteljica z Drče je povedala, da so se fantje pri učenju vlog naučili brati in dostojno se pogovarjati med seboj.

Ze v tej sezoni so društva uprizorila 25 večjih dramskih del, kar je vsekakor prav lep uspeh.

Dobro se razvija tudi pevsko življenje med mladino. Imamo 34 dobrih pevskih zborov in 11 mladinskih. Prosvetni delavci radi pomagajo, manjka pa še zmerom pevovodij. Zlasti živahno je pevsko udeleževanje v B.rični vasi, Ajdovcu, Mokronogu in v Amburcu, kjer imajo 80 mladih pevcev. V Novem mestu je učiteljski pevski

zbor, ki ga tvori učiteljsvo vsega okraja.

Izvenšolska mladina v Novem mestu je dolgo časa iskala oblik in dela. Sedaj se je precej mladince vključilo v KD Dušan Jereb, kjer imajo posebni igralski tečaj, za javni nastop pa pripravljajo Lipahov Glavni dobiček.

Gostinsko podjetje ČRNOMELJ

čestita vsem gostom in delovnim kolektivom k prvemu občinskemu prazniku!

Seja odbora za gospodarstvo Zveznega sveta ljudske skupščine

V torek je odbor za gospodarstvo Zveznega sveta nadaljeval za razpravo o osnutku družbenega plana. Med drugim so razpravljali o grafični industriji. Predlagali so, da bi zaoptimali grafični industriji povečali stopnjo amortizacije in odstotek izkoriščenosti sredstev amortizacije za nabavo opreme iz tujine. S predvidenimi 79 milijoni bi mogli nabaviti le en stroj. Razpravljali so tudi o predlogu, da bi zaradi povečanja amortizacije znižali davek v grafični industriji.

Nadalje so govorili o znižanju stroškov v založniških podjetjih in o visokih cenah knjig. Subvencije naj bi dobivale le nekatere knjige, poleg pocenitve knjig pa naj bi bile znižane grafične storitve in založniški stroški.

SOLEA EMULGIT za SONČENJE ULTRA OLJE za višinsko sonce

Ali bomo res in tako obvarovali otroka nesreč?

Članek v 5. številu Dolenjskega lista je gotovo večina mater (želimo, da tudi očetov) zanimanem prebrala. Vendar se z avtorjem z nekaterimi mislimi ne strinjam popolnoma in bi jih zato rada tu razložila.

Res, otroka najlaže obvarujemo nesreč, če ga neprestano nadziramo in bdimo nad njim. Vemo pa, da le malo mater more biti vedno ob otrocih, ter da so mnogokatero urednino, kvečjemu pod nadzorstvom starejših bratcev in se Schillerjevo dramo Kovarstvo in ljubezen, v načrtu pa imajo še več del. Manjka jim delavške in kmečke mladine, imajo pa tudi premalo povezave s prosvetnimi delavci iz okoliških vasi.

Ali res ne spadajo vilice, igle in škarje v roke otrok? Vprašajmo tiste, ki imajo z otroci največ opravka, pojdimo na razstave predšolskih otrok v otroške vrte! Tu se lepo rezljane slike, šivni predmeti. Ze otroci od 4-7 let rezljajo in in ono — seveda s škarjicami. Pogledimo akšno delovno uro v vrtcu, vsak sedi na svojem nizkem stolčku; vzgojiteljica strogo pazi, da kdo ne vstaja s škarjicami v rokah ali kaj šele, da bi z njimi hodil okrog. Tako nastajajo prva otroška ročna dela, ki jih je vesel tako otrok kot njegov vzgojitelj. Tudi doma posadimo otroka na nizki stolček, sedimo k njemu in pod našim vodstvom in nadzorstvom naj le šiva, rezlja, zabija žebeljčke. Ali sami nismo v mladih letih radi izrezovali slike, šivali igračkam oblačila, poizkušali rezati kruh in preizkušali klešče in kladiva?

O uporabi vilic pri jedi so n. pr. na nekem sestanku v vrtcu bile zelo živahne razprave. »Otrok naj se navdi lepo jesti, daje mu vilice!« je zahtevalo več staršev. Prevladalo je mnenje, da množestveno skupino otrok pri jedi ni mogoče tako nadzirati, da bi se komu z vilicami ne mogla zgoditi nesreča, vsi pa so bili soglasni, da se naj že predšolski otrok nauči jesti z vilicami. Seveda ga posadimo na nizki stol in ne sme vstati od svoje mizice, dokler vilice ne odloži.

Poznam dečka, ki do svojih sedmih let ni še nikoli smel položiti drva na ogenj, poizkušati, kako se z grebljico »name obroč« s štedilnika in drugo. Jaz pa sem svojega prav toliko let starega sinka naučila že pred enim letom kuriti (če sem odšla od doma, se tega sam ni nikdar lotil.

Ko je Lakhovski proučeval razširjenost raka v raznih deželah je odkril, da del prebivalstva nekaterih pokrajin v Rusiji in na Poljskem nikoli ne zboli za rakom, zlasti ne nekateri židovske ločine, ki živijo samo od mlišečine. Ti mlišečinarji žive večinoma le od kruha in čebule. Čeprav se tako slabo hranijo in sploh živijo silno nehigienično, so med njimi zelo stari ljudje. Tudi bolehaljo preddelki, raka pa sploh ne poznajo. Nekateri so trdili, da so židje vrnili pred rakom, kar pa ne velja, kajti ameriški, francoski, angleški in drugi židji so raku podvrženi prav tako, kakor njih drugoverski sodnarodnjaki.

Lakhovski je opozoril zdravnike in učenjake raznih dežel, zlasti onih, kjer prebivalci vsak dan jedo čebulo, da med temi čebulojedci skoraj ni raka in naj ta pojav temeljito preučijo. Profesor Stojanov iz Bolgarije mu je pisal: »Obrnil sem se na naš urad za javno zdravstvo in vam poslal njegovo statistiko, čeprav samo za dve leti. Veseli

ker se je bal, da bi mu padla »erjavica na tla«. Ko sem v tej hudi zimi zbolela in nisem imela nikogar za pomoč — sem kot »kurjač« zelo dobro zakzal. Pri tem pa je bil zelo ponosen, da je to delo tako dobro opravljal in se čutil kar odraslega! — Menim, da e velike vrednosti prav to, da tako opravljeno delo daje otroku samozavest, hkrati pa se mati ne boji, kako hudo bo, če bo prisiljen kdaj opraviti kaj težjega tudi brez nje. Zakaj bi otroku prepovedali kakati najprej s stolčka in potem s stola? Če bo to smel storiti vpričo staršev, mu bo lahko svetovalji, kdaj se stol prevrne in kje se potolče. Če bo to delal le skrivaj, se mu bo mnogo hitreje kaj zgodilo. Zdrav otrok mora skakati, mora telovaditi, pa razumimo, da si »telovadno prodje« nadomesti s stolci, lopmi, ograjami. Treba je le, da tako »telovadbo« prav ismerjamo. Če pa ga doma nenehno krotimo, mu sleherni stvar prepovemo, se posredno zanj bojimo (mnogokrat jaz iz čisto egoističnih vzrokov: postavil nam bo red v stanovanju na glavo, umazal si obleko itd.), potem se ne tudimo, da bo nesamostojen in prav zato toliko bolj izpostavljen sleherni nevarnosti.

Ni li prav majhen odstotek staršev, ki pustijo — razen polti ob potokih ali morju — packati otroke po vodi? In vendar je prav vođa za otroke najbolj mikaven element. V njej je najbolj v živem de-

lovanju njihova domišljija. Predstavlja jim morje, po njej plavajoče igrače ladje, — kdo ve, kaj vse še! Spoznava lastnosti tvarin (les plava, kamen se potopi, mlo se raztopi), in vendar se igrajo v vodi le, kadar se kopljejo. Preden nameravamo otroka preobleči, mu za zaposlitev torej dovolimo posodo mlečne vode, dovolimo mu za izjemo, da nam zmoli kuhinjo, — čudili se bomo, kako bo priklen. Prihodnjic nas ne bo skrbelo, da bi v naši odnositni napravili poplavo, ker bi ne znal zapreti pipe, katere se sicer morda ne sme niti dotakniti. Potem bo manjša nevarnost, da bi stikal okrog loncev, da bi si našel zaposlitev, pri tem pa se žal tako pogostokrat opekli.

Z igro se bo deklica navadila umiti posodo, deček se bo raje umil, eden ali drugi se bo kaj kmalu navadil popaziti na mleko, da ne prekripi ali bolni materi skuhati skodelico čaja.

Težko pa je seveda reči, kdaj je otrok došel, da sme vse to kar samostojno narediti. Težko zato, ker prav vzgoja naredi iz otroka ali nesamostojnega, ki ga bo treba dolgo časa spremljati v šolo, ali pa bo vzgojen že s šestimi leti dovolj samostojno, da bo materi že stekel po kruh ali celo popazil na mlajšega naslednika.

Kaj menijo bralke h gorajim pripombam — in kaj avtor? z. g.

Čebula in rak

Da je čebula zelo zdrava jed, so naši kmečki ljudje že od nekdaj sklepali. Zdravniki so tudi domnevali, da ima čebula svojstva, ki preprečujejo raka, oziroma vsaj zavirajo razširjenost raka, zlasti danes tako razširjene bolezni. Tako so domnevali na podlagi svojih raziskav o raku. V zadnjem času pa francoski znanstvenik Georges Lakhovski dokazuje, da stalno uživanje čebule res preprečuje raka. Kajpak je ta njegova trditve, izvirajoča iz številnih raziskav, vzbudila med zdravniki veliko zanimanja, došle so namreč o tej lastnosti čebule le domnevali.

Ko je Lakhovski proučeval razširjenost raka v raznih deželah je odkril, da del prebivalstva nekaterih pokrajin v Rusiji in na Poljskem nikoli ne zboli za rakom, zlasti ne nekateri židovske ločine, ki živijo samo od mlišečine. Ti mlišečinarji žive večinoma le od kruha in čebule. Čeprav se tako slabo hranijo in sploh živijo silno nehigienično, so med njimi zelo stari ljudje. Tudi bolehaljo preddelki, raka pa sploh ne poznajo. Nekateri so trdili, da so židje vrnili pred rakom, kar pa ne velja, kajti ameriški, francoski, angleški in drugi židji so raku podvrženi prav tako, kakor njih drugoverski sodnarodnjaki.

Lakhovski je opozoril zdravnike in učenjake raznih dežel, zlasti onih, kjer prebivalci vsak dan jedo čebulo, da med temi čebulojedci skoraj ni raka in naj ta pojav temeljito preučijo. Profesor Stojanov iz Bolgarije mu je pisal: »Obrnil sem se na naš urad za javno zdravstvo in vam poslal njegovo statistiko, čeprav samo za dve leti. Veseli

me, da je vaša ugotovitev resnična: tudi pri nas so kmetje, ki tvorijo 80 odstotkov prebivalstva, manj podvrženi raku. In ne verjamem, da bi še kak drug narod pojedel toliko čebule kot mi. Surove čebule s soljo, poprom in kruhom, pa tudi veliko paprike in česna, predvsem pa čebule.

Statistika, ki jo je profesor Stojanov poslal Lakhovskemu, kaže, da umre v Bolgariji zaradi raka skoraj dvanajstkrat manj ljudi kakor v Franciji. Vrhunec šteje bolgarski narod največ stoletnikov.

Splošno so sodili, tudi pri nas, da ucajajo tako visoko starost zato, ker jedo veliko jogurta (posebne vrste kislo mleko), kar pa ne velja. Prebivalci južne Rusije in Kavkaza tudi uživajo silno veliko jogurta, pa ne ucajajo tako visoke starosti kakor Bolgari, ki jim je čebula pravzaprav osnovna vsakdanja hrana.

Lakhovski je dobil mnogo odgovorov iz Turčije, Sirije, Egipta in Alžirja, kjer prav tako pojedjo veliko čebule, za rakom pa malone nikdar ne zboli. Tudi v del dehal živijo zelo stari ljudje. V Egiptu živi možak, star skoraj 160 let. Čeprav je to izredno, je biološko docela mogoče.

Po novi zdravilni metodi Lakhovskega (ki seveda še ni dovolj preizkušena) bo mogoče raka odpraviti, tako uja Lakhovski, ali pa vsaj močno omejiti število bolnikov, če bomo poleg kuhanih jedi vsak dan uživali veliko presnega sočiva, zlasti pa veliko surove čebule. Vsekakor pa vemo, da nam čebula ne škodi, ampak samo močno koristi. Če pomaga tudi proti raku, je pa seveda še toliko bolj koristna.

V Šentjerneju so imele žene sestanek za ustanovitev društva za napredno gospodinjstvo

V nedeljo 7. febr. se je zbralo v Šentjerneju 65 žena in deklet iz bližnje in daljne okolice, da se pomenijo o ustanovitvi društva za napredno gospodinjstvo. Navzoči sta bili poslanka ing. Vilma Pirkovič in ravnateljica novomeškega učiteljskega Ema Musarjeva. V zelo zanimivi in po domače povedano predavanju je tovaršica Pirkovičeva govorila o delu naših gospodinj. Dejala je, da zaradi svoje prezaoplenosti zaostajajo v razvoju daleč za možem. Po svetu so že ustanovili posebne zavode, ki proučujejo, kako bi delo gospodinjstvom olajšali in jim pomagali v vseh panogah gospodinjstva. Govorila je o sodobni kuhinji in opremi, na kar bo treba misliti tudi pri vseh novih gradnjah. Nazorno je prikazala moderno urejeno gospodinjstvo po drugih državah, ki jih je sama obiskala. Opisala nam je ureditve skupnega vaškega doma, v katerem so pralnice s pralnim strojem, kopalnica, prostor za konzerviranje, hladilnik, priprave za proizvajanje brezalkoholnih pijač, šivalnica s šivalnimi stroji, čitalnica in posvetovalnica.

Žene so navdušeno spremljale izvajanja tovaršice Pirkovičeve. Sklenile so, da se tudi v Šentjerneju ustanovi društvo za pospeševanje naprednega gospodinjstva. To društvo bo prvo v okraju in v Sloveniji ter med prvimi v Jugoslaviji. Ravnateljica Musarjeva je omenila, da prva leta po vojni, v času obnove in zaradi blokad SZ, ni bilo mogoče posvetiti potrebno pozornost našim gospodinjam. — Danes je pa drugače. Naša žena ima vse možnosti za sodelovanje na vseh področjih družbene dejavnosti in bodo tudi naše gospodinjstvo sodelovali v vseh javnih vprašanjih, saj so za to dan že vsi pogojli.

Kako veliko je zanimanje za ustanovitev društva za napredno gospodinjstvo pričla to, da se je takoj vpisalo 82 bodočih članic novega društva. V pripravljani odbor so izvoljene: Karolina Gaspar, Tončka Škerle in Anica Somrak.

Kulturna pelletnica v Trebnjem

Te dni je kulturno-prosvetno društvo »Josip Jurčič« praznovalo peto obletnico svojega kulturnega poslanstva na vasi. V teh petih letih je vestno izpolnjevalo svoje naloge in posredovalo vasi in okolici mnogo kulturnih dobrin. Pri njegovem delu mu zlasti v zadnjem času precej pomaga občinski ljudski odbor, ki zlasti vse priznava.

Ob svoji peti obletnici je društvo organiziralo kulturni teden z literarnim večerom, vesoligro Rdeča kapica in predvidlo »sveto akademijo« z družabnim večerom za sodelavce društva.

Rdečo kapico je uprizoril pod vodstvom Režke Vodopivec naraščajoč dramske sekcije društva. Uprizoritve je bila pravo presenečenje, ker ni nič preokvalitveno tako prisrčno in lepe izvedbe. Zlasti je treba poudariti botra Bodeža (Grandovec Tonček), ki je vse soigralsko močno prekalil in obeta, da se bo razvil v dobrega igralca.

6. februarja je bila svečana akademija, katere so se udeležili kot

KMETJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

K občinskemu prazniku čestita

KMETJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

Drobtine iz dolenske popotne malhe

O, saj vem kaj mislite! Da ser, neke običaji v zametih, ali pa me je stisnila zima. Kje ste pa še kdaj slišali, da bi kopirva pekelja? Neumorno krizarim po Dolenjski in prav taki, kot postavim neki trgovski človek iz belokranjske prestolnice (ki se vedno boji), da skoči v malho), taki se me lahko vsak čas nadejajo.

Ob svoji peti obletnici je društvo organiziralo kulturni teden z literarnim večerom, vesoligro Rdeča kapica in predvidlo »sveto akademijo« z družabnim večerom za sodelavce društva.

Ob svoji peti obletnici je društvo organiziralo kulturni teden z literarnim večerom, vesoligro Rdeča kapica in predvidlo »sveto akademijo« z družabnim večerom za sodelavce društva.

Ob svoji peti obletnici je društvo organiziralo kulturni teden z literarnim večerom, vesoligro Rdeča kapica in predvidlo »sveto akademijo« z družabnim večerom za sodelavce društva.

Hudo se mi je mudilo v Trebnju, vendar sem prišel prepoznati. Tik pred nosom so mi razprodali čokolado po globoko znižanih cenah, 50 din velika tablica. Res je bila preljuba, ali vseeno, denar je danes najbolj upoštevanja vredna stvar. Prav tako kot jaz, je zamudil priložnost trgovski inšpektor, vendar jaz sem vsaj od drugih zvedel, kaj sem bil, njemu pa še tega niso povedali. Trebanjci? so silno ponosni na mesarja-umetnika, ki iz vsake živine pridobi meso prve vrste in zato zanj radi odrinejo tako ceno kot je cena mesa v Ljubljani. Prijatelji trnega soka so me izpraševali, kako da je vino v Trebnjem (in tudi drugje) po 150 din kila, ko pa so gostinčarji kupili grozde po 35 din kila. Nisem matematik, posebno v gostinjski umetnosti ne. Zastonj sem tudi tuhtal, zakaj so »Krojači« praznovali 6. januar in zakaj je upokojenec sedaj postala spet dušebrižna, ko prej, dokler je bila aktivna ni bil. Pa ni bil morda prej vzrok za »zavednost« strah za pokojnino?

Če v Podgradu so mi presmučkali v malho neko večajo zelo »zavedno« aktivistko, članico ZK, ki je po krstu svojega dvalnetnega otroka postala ne malo ponosna v vrstah nje enakih, ker so baje spet rešili eno dušo iz rok peklenskih.

Te goreče spreobrnjenke se sedaj vesele vse bele duše v Podgradu in okolici, žaluje pa za njo prav nihče, tako da je splošno narodno zadovoljstvo pri njih.

V Dolenjskih Toplicah sem pri ogledovanju skladišča KZ mislil, da sem na vulkanskem področju. Zaboji in gajbice so izgledale kot da je bil hud pot, kako da po njimi. Sicer pa mora biti KZ najbolj varčno podjetje, saj še smeti in odpadke vestno shranjuje pred skladiščem specerijskega blaga. Da bi se okrepčal za daljšo pot, sem krenil nazaj v Stražo v zadržno gostilno. Tu sem bil priča, ko je ugleden Stražan, ki živi od lepih zaslužkov in provizij, takole tituliral skromne uslužbenke: »Ti ta »glavni« si cucek, ti, ki si podrejen, si; unter-cucek, ti tretji, ki si še bolj podrejen, si pa unter-unter-cucek.« Res, zelo kulturno počastitev državnih uslužbencev! Radoveden sem samo, kje se je »ugledni« in rejeni Stražan učil olike!

Kdor ima tenka usesa kot jaz, sliši marsikaj. Sicer nerad prisluškujem, ali tokrat sem pa vendar moral prisluhniti dvema svetnikoma v mali cerkvi na Batoraju. Takole je Sv. Miha tožil Sv. Antonu: »Veš, tole delavsko samoupravljanje ni tako slaba stvar in zato tud; za nas ne bi bilo napačno. Pa sprememba

na vodstvu bi bila že tudi potrebna. Poglej, hudo reven sem in ti nič manj. Imamo malo ekonomijo, pa nam naš direktor in knjigovodja nič ne povesta, kako je z gospodarstvom. Prosim in prosim, pa ne dobim nič drugega, kot same obljube.«

»Čisto res je, kar govoriš,« se je oglasil iz drugega kota Sv. Anton in pripomnil: »Glej vlako leto dobim precej krah in klobas, ali kaj, ko se pa naš direktor in knjigovodja dobro razumeta na take stvari in zato ni nobenega obravnava. Res bi bilo potrebno napraviti revizijo, toda kdo naj jo dela? Sem mislil, da bo sedaj, ko je berke ločena od države, kaj boljše, pa je stvar prav taka kot prej.« Takole sta modrovala in tarnala lipo-va možaka vsak v svojem kotu. Nerad se vrtkam in certkvene zadeve, sicer bi jima svetoval, naj stopita v stavko.

Komaj sem zvil med prve hiše v Lahinji, sem zaslišal grozno kričanje, ki je prihajalo iz grla, ki je imelo kakih 50 stopinj alkohola pristne domače šmarnice. »Ne boj se, Janez!« so me potolažili obsejše, »to je pri nas čisto običajna zadeva. Kakih 20 hektov ima šmarnice in polovico jo je že pospravil, pa sedaj kritizira, da so davki previsoki. Jaj, če zagleda tvojo

torbo, bo mislil, da je davkar, potem bo šele pravi cirkuš!«

Bežimo, tecimo od takih ljudi, sem dejal ter bežal vse do Sinjega vrha, kjer so mi v privatnem sektorju spet porujali šmarnico po 120 din. Komaj sem potolažil obokano ženo, kateri je noč vzela repo iz zimnice na njivi. O miših, ki so pregrle farovski zid do zadržne imovine, nisem mogel zvedeti nič konkretnega. V Kotu sem komaj prepračil domačine, da so ti stiši pernatí gostje domače in ne divje race, potem pa sem mimo od sveta odrezanih Šehariev, kamor še zdravnik noče, odcijali skozi Radence, kjer se na hitro roko ženijo, kar je seveda boljše kot da bi se tožarili, v Stari trg. Tu imajo menda najbolj moderno urejen poštni urad in sem kanil, da vse to napišem v uradu. Zastonj sem iskal primerno mizico, kjer bi pisal in kavelj, kam bi obesil torbo. V »moderno« urejeni postaji tega nimajo, zato sem razočaran odinil — nič pa danes ne povem, kam.

Če pa vam bo kdo povedal, da ser, pri Lojzki in Pepci v Velikih Poljanah vasoval pri literčku kislice, mu nikar ne verjamite! Tam dobijo bencin je nekateri, vsi pa nismo tako srečni.

Lepo vas pozdravlja Janez Popotni

Plodno razpravljanje okrajnega ljudskega odbora o zdravstvu in skrbništvu novomeškega okraja

Ze na predzadnji seji OLO Novo mesto je bilo sklenjeno, naj bo ena izmed prihodnjih sej posvečena izključno vprašanju ljudskega zdravstva in socialni zaščiti. Oba zborna OLO sta zato v sredo 10. februarja z velikim zanimanjem poslušala izčrpno poročilo predsednika Sveta za ljudsko zdravstvo in soc. politiko Mihe Počrvina. Na seji so bili poleg zdravnikov in predstavnikov nekaterih večjih podjetij tudi zvezni ljudski poslanci Janez Hribar, inž. Jože Levstik, Niko Šilih in Avgust Jazbinšek, republiški poslanci Ada Krivica, inž. Vilma Pirkovič, Franc Pirkovič, Viktor Zupančič, Lojze Murn, Stane Šmid in Franc Kresc-Coban. Seje se je udeležil tudi dr. Tone Ravnikar, pomočnik sekretarja republiškega Sveta za zdravstvo in soc. politiko.

bolezni je precej obolenj prebivalci; alkohol ugonabija zdravje mnogih naših delovnih ljudi.

19 babic — babiških rajonov v okraju je 22 — je lani pomagalo ženam pri 518 porodih na domovih. Dolenjske žene se še vse premalo obračajo na babiško pomoč, čeprav je brezplačna, kakor je brezplačno tudi zdravljenje vseh otrok do 3. leta starosti, zdravljenje tuberkuloze, raka in oskrba v porodnišnici.

Reševalna postaja, ki je lani dobila 3 reševalne avtomobile, lahko zdaj v celoti izvršuje svoje naloge. Lani je prepeljala 2138 oseb, prevozila pa 37.648 kilometrov.

Nalezljivih bolezni so lani zabeležili v okraju 480 primerov; največ je bilo škrlatinke — 58 primerov. Pereče je vprašanje pitne vode v mnogih predelih okraja.

Otroški dispanzer v Novem mestu je opravil lani 10.620 pregledov in dal nad 1800 nasvetov, opravil cepljenje itd.

NOV PLJUČNI ODDELEK — POMEMBNA PRIDOBITEV DOLENJSKE

Med največjimi pridobitvami v zdravstveni službi je vsekakor nov pljučni oddelek z 92 posteljami, ki so ga pred kratkim odprli v Kandiji. Borba proti tuberkulozi bo odslej na Dolenjskem še uspešnejša. Razveseljivo je dejstvo, kakor je poročal primarij dr. Ivo Smrečnik, da je ta nevarna bolezen v upadanju. Lani je umrlo za TBC v novomeškem okraju 19 bolnikov. V dispanzerju in bolnišnici je bilo v letu 1953 13.957 pregledov na TBC, zdravilo pa se je 193 bolnikov v bolnišnici in 67 v dispanzerju. Zadnjega decembra 1953 je bilo n. pr. pod zdravniškim nadzorstvom 1938 oseb zaradi TBC, izmed katerih ima 407 oseb aktivno tuberkulozo.

Kako pomembno je delo protituberkulozne službe, bomo v kratkem še posebej poročali. Naj omenimo tu le, da je v načrtu akcija za besežiranje (zaščitno cepljenje) 12 tisoč oseb in ponovno množično slikanje pljuč.

LANI JE BILO IZPLAČANIH 339 MILIJONOV DIN ZA SOCIALNO SKRBSTVO

Precejšnje je število oseb, ki jih podpira ljudska skupnost. Tako so v okraju n. pr. 2003 invalidski upravičenci, več sto vdov, svojcev žrtev fašistič-

nega terorja, eno- in obojestranskih partizanskih sirot, obubožancev itd. Vsem tem in upokojencem je bilo lani (z otroškimi dodatki vred) izplačanih nad 339 milijonov dinarjev. Visoko je število socialno ogrožene mladine; v načrtu je, da bi v Kotu pri Mirni uredili okrajni mladinski dom.

Za varnostne naprave v podjetjih je še marsikje slabo poskrbljeno. Samo lani se je n. pr. pri delu ponesrečilo 641 delavcev in delavk, izven dela pa 238 ljudi, za kar je bilo izplačanih, če pristoječe še obolenja, skupno 77.491 delovnih dni. Okraj je utrpel zato 83 milijonov din izgube na narodnem dohodku. Mnoga podjetja se še vedno izmikajo dolžnostim. soc. zavarovanja.

PROSTOVOLJNA ALI OBEZNA RAZŠIRITEV ZDRAVSTVENE ZAŠČITE TUDI ZA KMETOVALCE?

Odborniki so med drugim precej razpravljali tudi o razširitvi socialnega zavarovanja, predvsem pa zdravstvene zaščite za kmetovalce. Vedno več je primerov, da se socialno šibki prebivalci, predvsem mali kmetje, izogibajo zdravljenju v bolnišnicah, ker je le-to sorazmerno drago. Razmisлити je treba, ali ne bi kazalo razširiti zdravstveno zaščito na kmete bodisi na prostovoljen ali obvezan način. Morda bi kmetje plačevali primeren letni prispevek, pa bi imeli zastoj zdravnika in bolnišnico. O tem je govoril tudi dr. Tone Ravnikar.

O istem vprašanju ter o potrebnem denarju za nove investicije v našem zdravstvu je govoril tudi zvezni poslanec Janez Hribar. Opozoril je, da moramo hkrati ko govorimo o novih potrebah za dvig Dolenjske, razpravljati in delati tudi za dvig proizvodnje na naših kmetijah.

Odborniki so razpravljali med drugim tudi o javnih delih v letu 1954 v zvezi z novo avtocesto Ljubljana—Zagreb, o vodovodih in vodnjakih, brezposelnosti na deželi, o higieni na vasi, o skrbi za partizanske družine ter invalide in pod.

Za člane novega Sveta za zdravstvo in soc. politiko so bili na seji izvoljeni: predsednik Miha Počrvina, člani: Jožica Lavrič, Ignac Murgelj, Valentin Dolinar, Danica Modic, dr. Adolf Špiler, Martin Pavlin, Milica Šali in Lojze Smrke.

Izvoljen je bil tudi nov Svet za prosveto in kulturo, v katerem so: predsednik Vladimir Berce, člani: Francka Kunšič, Jože Zamljen, Miloš Jevšček, major Anton Knapič, Franc Gričar, prof. Nuša Smerdu in prof. Janjo Jarc.

O delu okrajnega sodišča v letu 1953 je poročal predsednik sodišča Milan Regvat. Za razpravljanje po zanimivem poročilu je ostalo malo časa, čeprav bi se morali odborniki o vzrokih kriminala ter ostalem marsikaj pomeniti. Da bomo seznanili naše bralce tudi z delom sodišča, bomo o njem poročali v eni izmed prihodnjih števil.

Tak je bil Črnomelj vedno: poln navdušenja, vere v našo zmago, borben in ponosen, vedno v prvih vrstah razgibanega političnega življenja in narodnoosvobodilne borbe

Črnomelj napreduje tudi v gradbeni dejavnosti

V zvezi s prvo proslavo občinskega praznika mesta Črnomlja je naš dopisnik obiskal predsednika MLO tov. Janeza Klobučarja in tajnika tovarisa Lojzeta Starinca ter se pozanimal, kakšne načrte ima Mestni ljudski odbor za olepšanje mesta v bodočnosti in za komunale gradnje. Oba tovarisa sta na vprašanja ljubezno odgovarjala in povedala, da namerava Črnomelj v kratkem urediti cestni obhod Suhem mostu, pod mostom pa zgraditi javna stranišča. Pogodba z Ogradom je še sklenjena, proračun za te objekte pa znaša 2.800.000 din. Prav tako je MLO zainteresiran pri ureditvi mestnih parkov, zlasti parka ob novi železniški postaji, ki bo še to pomlad dograjena in izročena svojemu namenu. Novorastavljeni mestni vrtnar bo imel torej mnogo hvaležnega dela za olepšanje mesta.

Skrb MLO pa je posvečena tudi šolskim stavbam na območju občine. Tako je v proračunu predvidena lepa vsota za popravilo mestne osnovne, kakor tudi okoliških šol. Predvidena je tudi dograditev novega poštnega poslopja, za katero pa še ni določena lokacija. Okrajni ljudski odbor je v ta namen že izglasoval jamstvo za 25.000.000 dinarjev. Lokacija bo določena, ko bo izdelan nov urbanistični načrt, ki ga ima v delu Projektno biro v Ljubljani.

Pri tem pa ne gre samo za olepšavo mesta in mestnih novogradenj, saj je MLO prav tako zainteresiran za napredek mesta. Solstvu bo posvečena posebna skrb in MLO Črnomelj se zanima za izdelavo načrtov za novo šolsko poslopje na Otovu. To naj v bodočnosti poveže sedanja šolska okolišja Talčji vrh in Petrovo vas, ki imata šolski stavbi v slabem stanju.

Spomenik Janka Starinca, ki ga odkriva MLO za prvo proslavo občinskega praznika, bo lepa estetska pridobitev mesta. Spomenik je delo mladega kiparja Renka. Na Prosvetnem domu pa kipar Jaka Savinšek kleše reliefe iz življenja NOB in belokranjskih starostit. Črnomelj torej zadnji čas lepo napreduje v gradbeni dejavnosti in v svečanem razpoloženju ter poln zaupanja v napredek postavlja prvi v svoji zgodovini občinski ljudski praznik.

Skrb za mladino v novomeškem okraju

Zadnji petek je bilo v Novem mestu posvetovanje odbornikov društva prijateljev mladine novomeškega okraja. Razpravljali so o dosedanjem delu društva, predvsem pa o vprašanjih, ki ovirajo vzgojo in izobraževanje mladine. Odborniki društva so sprejeli več sklepov, izmed katerih je najvažnejši, da bodo člani društva zainteresirali vse množične organizacije in ustanove za sodelovanje pri reševanju vprašanj, ki tarejo našo mladino. Društva prijateljev mladine bodo nadaljevala s prizadevanji, da se ustanovi več kmetijskih nadaljevalnih šol in uzakonij njihov obisk, kar je za vzgojo in izobražbo podeželske mladine predvsem potrebno. O ovirah, ki se mladini postavljajo na pot pri njenem izvenšolskem delu, naj bi razpravljali

tudi na vseh roditeljskih in ostalih sestankih.

Vsa poročila so govorila o pomanjkanju prostorov za sestajanje mladine, pionirjev in vajencev. Mladinska kulturno-prosvetna, telesno-vzgojna in ostala društva ter organizacije so obsojene vnaprej na neuspeh, če jim s prostori ne bomo pomagali. Mladine ne bomo odtegnili škodljivim vplivom ceste, gostiln in pod., če ji ne nudimo podlage, da bi se sestajala in zdravo zabavala.

Društva prijateljev mladine se obračajo na vsa vodstva množ. organizacij, ustanov, staršev, vzgojiteljev, zdravnikov in ostale posameznike, da jim vnaprej pomagajo z delom, nasveti in praktično pomočjo še bolj kot doslej. F. M.

Cestna služba na Dolenjskem

Letošnja izredno ostru zima z obilico snega ni prizanesla niti takim krajem, kjer hude zime in snega skoraj niso poznali. Prav v izdatni meri so bili deležni tega vremenskega »blagoslova« kraji, kjer je zima z ostrim mrazom in snegom skoraj vsakoletni gost. Zlasti so bili spet prizadeti posamezni predeli na jugu države, od Gorskoga Kotarja, preko Likke, Bosne in Hercegovine do Črne gore, pa tudi sam Beograd. Posamezni predeli so bili po več dni odrezani od sveta, na tisoče kilometrov cest je bilo zametanih in neprehodnih po ves teden, mraz pa je dosegel ponekod v Crni gori tudi 32 stopinj pod ničlo. Poleg drugih nevesočnosti sta hud mraz in sneg povzročila še veliko gospodarsko škodo.

reda, področje pa je razdeljeno še na 6 cestno-nadzorniških postaj in deset nadzorniških okolišev. Na vsem obročju je tudi 31 takolimenovanih opazovalnih postaj, ki so telefonično, po potrebi pa tudi kurirsko povezane s posameznimi nadzorniški centri. Take opazovalne postaje so na najbolj izpostavljenih krajih. Snežni plugi in motorna vozila so pripravljena na vseh nadzorniških centrih in takoj, ko nastopi potreba, gredo na delo. Ti centri kot tudi centrala v Novem mestu imajo nočno dežurno službo. Ko začne padati sneg, prično takoj pluziti, neglede na čas. Pravzaprav več cest očistijo ponoči, ko je manj prometa. Do pol devetih jutraj vsak dan morajo cestna nadzorstva poročati na Sekcijo v Novo mesto o stanju na cestah. Sekcija do pol desetih ure v Ljubljano na Glavno upravo, ta pa preko radio postaje obvešča vso prebivalstvo o stanju na cestah.

To zimo je delala cestna služba brezhibno. Zanimivo pa je, da je stari način oranja snega na cestah s konjsko vprego popolnoma izpodrinila motorizacija. V ta namen se poslužujejo v zadnjem času težkih tovornih avtomobilov, na katere pritrjuje na sprednji del snežni plug, ki čisti eno stran ceste v eno smer. Ta način je najhitrejši, zahteva pa dosti tehničnega obvladanja vozila. Poleg kamionov veliko uporabljajo za vlačenje plugov še male vlačilce-goseničarje, katere posodijo proti odškodnini druga podjetja, ki z njimi razpolagajo. Tak goseničar viječe snežni plug s hitrostjo 7 km na uro, če ni sneg predebel, in je mnogo bolj praktičen, cenejši in hitrejši kot konjska vprega.

Napredna misel je bila v Beli krajini vedno živa. — Na sliki: Društvo kmečkih fantov in deklet na eni izmed svojih manifestacij v Črnomlju

Obračun novomeške ZB

V torek, 9. februarja je približno 230 članov Zveze borcev Novega mesta poslušalo na rednem letnem občnem zboru poročila o delu v preteklem letu, razpravljalo o njih ter sklepalo o nalogah, ki so pred organizacijo. Izvoljen je bil nov 15-članski mestni odbor ZB, medtem ko so bili dosedanjí terenski odbori ukinjeni.

Podpredsednik Bogdan Vrančič je najprej opisal več ali manj plodno delo posameznih terenskih odborov. Izmed sekcij je bila lani najuspešnejša zgo. dovinska sekcija. Uresničila je želje vseh članov ZB in prebivalcev Novega mesta, saj so bili odkriti kar štiri spomeniki.

Po zaslugi številnih delovnih kolektivov, sindikatov, vodstev nekaterih množ. organizacij in posameznikov je bilo lani zbranih skoraj 4 milijone din za spomenike, poleg tega pa sta OLO in MLO Novo mesto prispevala z ureditvijo ceste in Kidričevega trga znatne prispevke, da je osrednji spomeniški problem Novega mesta re-

šen na tako edinstven, arhitektonsko in umetniško nadvse posrečen način, ki nedvomno pomeni zgodovinsko pomembno pridobitev našega mesta. Ko je članstvo razpravljalo o teh vprašanjih, je predlagalo, da občni zbor pohvali MO ZB, posebej pa nadvse poizrtvovalni spomeniški odbor, na katerem je ležala vsa teža odgovornega dela urejanja spomenikov. Poleg pohvale članom spomeniškega odbora je občni zbor izrekel zahvalo tudi arhitektu Marjanu Musiču in kiparju Jakobu Savinšku.

Občni zbor pa je pokazal tudi neresene naloge. Bolj kot doslej bo morala organizacija skrbeti za ideološko vzgojo članstva, predvsem pa resnično poskrbeti za vse tiste svoje članke, ki so socialno šibki, nimajo pravih ali sploh nobenih namestitev ali pa stanujejo v nezdrujih, vlažnih stanovanjih, kar velja posebno za nekatere invalide v Novem mestu. Skrb za partizanske sirote, vdove in žrtve fašističnega terorja bo morala biti v ospredju dela novega odbora. Odbor je sklenil tudi nadalje odkrivati spomeniške plošče in znake na posameznih terenih, letos pa bo odkril tudi spomenik v I. terenu, ki je bil že lani v načrtu. Ozi, veti bo treba med drugim strelsko družino, ki spi.

Za neutrudno in vseskozi poizrtvovalno delo je bil na občnem zboru topla pozdravljen dosedanjí predsednik MO ZB tov. Janez Zupančič, ki so ga člani znova izvolili v mestni odbor Zveze borcev.

Prva seja novoizvoljenega Sveta za prosveto v Črnomlju

Na zadnji seji OLO v Črnomlju, ki je bila 6. februarja, je bil med drugim izvoljen tudi Svet za prosveto in kulturo pri OLO v Črnomlju. Člani sveta so se 12. februarja sestali na prvi redni seji, ki sta ji prisostvovala tudi načelnik tajništva za prosveto prof. Karel Štubenik in okrajni prosv. inšpektor prof. Nada Gosuševa. Na seji so konstituirali razne odbore, ki bodo v sestavi Sveta za prosveto in kulturo reševali kulturno-prosvetno problematiko Bele krajine. Za predsednika odbora za solstvo je bil izvoljen Lojze Zupanc, šol. upravitelj v Črnomlju, odboru za pošolsko izobraževanje predseduje tov. Lučka Černe, odboru za telesno vzgojo pa priključilni športni pedagog Črnomeljskega dištvaja prof. Marjan Kolarič. Prav tako bosta v sestavi tega sveta delovala odbor za finančna vprašanja pod vodstvom šolskega upravitelja iz Tribuč tov. Lumbarda Gabriela in odbor za predvojsko vzgojo, ki mu načeljuje tov. Vrvščar Franc iz Črnomlja.

Člani novoizvoljenega Sveta za prosveto so še: prof. Marjan Škrbinšek, predmetni inšpektor za gimnazije v Beli krajini tov. Petric in prof. Belopavlič Tatjana. Predsednik tega kulturno-prosvetnega foruma je še nadalje ostal ravnatelj nižje gimnazije iz Vinice tov. Kavčič Rudolf.

Zelimo članom sveta za prosveto in vsem omenjenim odborom mnogo uspeha pri njegovem odgovornem delu za porast kulturno-prosvetne dejavnosti Bele krajine, ki je že v času NOV dala vse od sebe za izboljšanje kulturnih razmer, a tudi še danes radevolje doprinya težka finančna bremena za lepo ureditev

V Predgradu bodo zgradili gasilski dom

2. februarja je imela gasilski četa Predgrad letni občni zbor. Po pregledu dosedanega dela so izvolili nov upravní odbor, ki je prevzel svoje posle 7. februarja. Na prvi seji so sklenili, da prično že letos graditi gasilski dom. Gasilski četa ima sedaj samo skromno orodjarno brez stolpa za sušenje cevi, katere po navadi suše v cerkvenem zvoniku. Gasilski dom bodo v glavnem gradili s prostovoljnimi delom, imel pa naj bi poleg primernih prostorov za gasilsko opremo tudi stolp in sejno dvorano. Upamo, da ne bo ostalo samo pri sklepu, ampak da bo novi dom že letos stal. J. S.

K prvemu OBČINSKEMU PRAZNIKU občine Črnomelj pošiljamo borbene pozdrave in čestitke vsemu prebivalstvu!

DELOVNI KOLEKTIVI:

USNJARSKI PROIZVODI
SLIKARSTVO IN PLESARSTVO
BRIVSKO-FRIZERSKO PODJETJE
PEKARIJA
VODOVOD
KLEPARSTVO
FOTOGRAFI

V torek 23. februarja
BO OB DEVETIH DOPOLDNE V DVORANI
PROSVETNEGA DOMA
v Črnomlju
JAVNO ŽREBANJE
24 nagrad v skupni vrednosti 150.000 din

Za kraj letošnjega novoletnega nagradnega žrebanja smo izbrali Črnomelj, ker je v mesecu Dolenjskega lista pridobil 135 novih naročnikov za naš tednik in dosegel izmed vseh dolenjskih občin prvo mesto. Ob tej priliki izrekamo uresničitvo in upravo tednika javno pohvalo tovarisu Petru Černiču, ki je v Črnomlju sam pridobil 114 novih naročnikov.

K žrebanju vabimo vse naročnike Dolenjskega lista iz Črnomlja in okolice. Žrebanje bo vodila iz vrst naročnikov izvoljena komisija. Pripominjamo, da bodo v žrebanju sodelovali vsi stari in novi naročniki, ki so za leto 1954 predplačali pol-ali celoletno naročnino. Vsi naročniki, ki so nam poslali za letos celoletno naročnino, bodo sodelovali v

I. SKUPINI NAGRADNEGA ŽREBANJA, v kateri so naslednja darila:
žensko dvokolo — Kamgarn za moško obleko — volneno blago za plašč — jedilni pribor — kavni servis — pletena jopica — ročni voziček — 12 porcelanastih krožnikov — ženski gozjerji — voziček na 4 kolesa — 50 kg bele moke — električni kuhinjski

V II. SKUPINI SO PRIPRAVLJENA SLEDEČA DARILA:
DVA ROČNA VOZIČKA — 4 porcelanaste skledje — keramični izdelki — žensko perilo — servis za liker — električna pečica — kuhinjska posoda — trajna ondulacija itd.

Vsem starim in novim naročnikom se zahvalujemo za obnovljeno naročnino. Hkrati sporočamo starim naročnikom, ki so lani dobivali Dolenjski list od 1. januarja do konca leta, pa so plačali za leto 1953 samo 400 din naročnine, da smo jim od letos vplačane naročnine vpisali najprej 75 din na račun lanske, v aprilu povišane naročnine. Ponovno prosimo vse zamudnike, da obnovijo naročnino.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

V VEČNEM SNEGU IN LEDU

Zima pokriva s svojo belo odejo vso našo deželo, potoki so vklejani v led, temperatura je bila doseglja celo 25 stopinj pod ničlo. Tožimo, da je huda zima, ker je zadnje čase nismo bili več vajeni. Se bolj bi tožil južnjak, ki bi prišel k nam, toda za prebivalca na skrajnem severu zemeljske obale, za Eskima, na pr. z Grönlanda, bi bil to povsem običajni mrz, kajti v njegovi ledeni domovini je celo srednja letna temperatura 30 stopinj pod ničlo, zimska pa 60 (pa tudi ta še ni najhujša; v Sibiriji, v krajih, kjer še žive ljudje, so izmerili najnižjo tem-

peraturo na zemlji —70 stopinj pod ničlo). Kajpak je tudi življenje v takih mrzlih krajih tečajnega ozemlja povsem drugačno kot naše. Ljudje so se prilagodili tudi na tak strupen mrz, vendar pravzaprav le životarijo, saj so grönlandski Eskimi, ki živijo res v večnem ledu, najprimitivnejši prebivalci na zemlji.

Peraturo na zemlji —70 stopinj pod ničlo). Kajpak je tudi življenje v takih mrzlih krajih tečajnega ozemlja povsem drugačno kot naše. Ljudje so se prilagodili tudi na tak strupen mrz, vendar pravzaprav le životarijo, saj so grönlandski Eskimi, ki živijo res v večnem ledu, najprimitivnejši prebivalci na zemlji.

je okrog 12.000. Pod vplivom Dancev so se nekoliko kultivirali, so kristjani in protestanti, v bistvu pa še zmeraj čuvajo primitivno vero svojih prednikov v zle duhove. Njih glavno naselje je Godthaab. Eskimji vzhodnega Grönlanda so veliko manj kulturni, kakor oni na zahodni obali. Njih je le nekaj sto in so strnjeni okrog mesteca Angmossolik. Živijo v okroglih šotorih iz ribje kože. Vsak moški ima dve ženi. Otroci, dokler so majhni, so povsem beli, šele kasneje dobijo značilno temnordečkasto barvo Eskimov. To so sploh najnekulturnejši Eskimi, silno zamazani in divji. Hranijo se izključno s fokami in mroži, ki jih lovijo neprestano, dokler ne nastopi dolga polarna noč.

Grönlandski Eskimi v kajakah

Na ledu — brez ognja

Eskimji severnega Grönlanda živijo v eni izmed najmrzlejših pokrajin na svetu, kjer doseže mrz tudi 65 stopinj pod ničlo. Za življenje nimajo popolnoma nič drugega kakor to, kar nalovijo, zato so silno spretni lovci. Prav ti Eskimi so tudi radi pomagali raznim ekspedicijam, ki so šle raziskovat severni tečaj.

Kadar so Eskimi v svojih naseljih, vdomak, to je v polarni noči, stanujejo v šotorih ali podzemnicah iz ledenih plošč, na katere namečejo sneg. V tako podzemnico pelje 4 do 5 metrov dolg predor, skozi katerega morajo iti po vseh starih. V notranjosti igluja za časa polarne noči neprestano gori primitivna svetilka, ki daje nekoliko svetlobe in toplote.

»Zeleni otok«

Grönland so bili odkrili Islandci, raziskovali so ga pa začeli Normani (Vikingi) že pred 1000 leti. Erik Rusolasi je prišel na Grönland leta 980. Na otoku je ostal tri leta in mu tudi dal ime Grönland, kar pomeni: zelena dežela. Torej kot takrat le ni bil tako zaledenel in brez rastlinske odeje, kakor danes. Kasneje je Erik organiziral tudi prvo kolonijo na Grönlandu. Mimogrede še to: ko so Normani naselili Grönland in raziskovali otoke na okrog, so leta 1000 prišli tudi v Ameriko — 500 let pred Kolumbom, ki jo je nanovo odkril.

Prebivalcev na tem velikanskem otoku je zelo malo, komaj 20 tisoč (za tri Nove meste). Od tega je okrog 300 Evropejec, ostali so Eskimi. Glavno mesto Godhavn ima samo 1500 prebivalcev. Najvažnejše prometno sredstvo med mesteci in naselji (vsa so ob obalah) so lahki prenosljivi čolni — kajaki.

Grönlandski Eskimi

Glavni prebivalci Grönlanda, pravi domačini, so Eskimi. To so nomadi, ki se selijo iz kraja v kraj, živijo v svojih kočah iz snega in ledu (igluji) in se preživljajo z ribarstvom in belimi medvedmi. Njihovi glavni pomočniki so polarni psi, vprežne živali za sani. Eskimi na Grönlandu tvorijo 3 skupine, ki se razlikujejo po načinu življenja in po kulturni stopnji.

Eskimji zahodnega Grönlanda so po postavi najmanjši, dosežejo največ meter in pol. Jih

Eskimka z otrokom

Ogenj le redko kdaj zakurijo, ker nimajo drv, jedo pa tako vse surove. Za samo toploto ognja ne potrebujejo. V igluju so dobro zaviti v kožo, spijo pa tesno drug poleg drugega, popolnoma goli, pokriti s kožo bellega medveda. Ne zračijo nikdar, zato je zrak v igluju tak, da ga Evropejec sploh ne prenese. Za prehrano si nakopičijo zalogo mesa, ki je v tamkajšnjem mrzlu odlično konzervirano. Toda če se zgodi, da jim hrane zmanjka prej kot se

Rešitev križanke iz 6. številke

Vdoraano: 1. muzikus, 6. orkan, 12. Izola, 13. žalite, 15. redar, 17. vir, 20. Rakek, 21. Irak, 22. nikel, 24. halo, 25. bor, 26. Mica, 27. os, 29. dor, 30. os, 31. kolar, 32. par, 34. ud, 35. mat, 36. jalov, 38. Tiro, 39. surogat.
Napdčno: 1. Maribor, 2. zidar, 3. Izak, 4. kor, 5. Savica, 7. rž, 8. kar, 9. Alah, 10. nikad, 11. rekord, 14. tele, 16. Eros, 18. Ikar, 19. re, 22. Nal, 23. lopar, 26. moto, 28. salo, 31. kar, 33. Rog, 35. mi, 36. ju, 37 v a.

5362 ljudi si je v Novem mestu ogledalo Vesno

Vesna je doživela tudi v Novem mestu svojevrsten rekord: odkar vrtijo v »Krk« filme, si še nobenega ni ogledalo 5.362 ljudi. Toliko obiskovalcev je namreč imela Vesna od zadnjega petka do ponedeljka. Mnogi zaradi navala niso prišli na vrsto, sicer bi si film prav gotovo ogledalo nad 8000 ljudi.

Najmanjše države v Evropi

V Evropi je osem državic, o katerih le malokdaj slišimo, o katerih pa nimajo posebnega pomena v mednarodnem življenju.

Luksemburg je največja med njimi, saj šteje 250.000 prebivalcev. Leži v kotu med Francijo, Belgijo in Nemčijo. Po svojem državnem ustroju je kneževina.

Monako med Francijo in Italijo, na obali Sredozemskega morja, je prav tako kneževina. Meri 1 in pol kvadratnega kilometra.

San Marino je samostojna državica v Italiji ob Jadranskem morju. Šteje 13.000 prebivalcev.

Lichtenstein, kneževina med Svico in Vorarlbergom, ima 9.000 ljudi.

Andora, državica med Francijo in Španijo, šteje kar 5000 državljanov.

Vatikanska država (od leta 1929) ima 650 prebivalcev.

Tavolara je otoček blizu Sardinije in samostojna republika s 180 ljudmi. Predsednika volijo vsaki 6 let.

evropska državica; leži v neevropski državici leži v nepristopnem gorovju v Franciji. Ima 100 prebivalcev, površine pa ni več za 1 kvadratni kilometer. Vodi jo »Svet starcev«. Državica je celo brez svojega kopalnišča, mrtve niso izven »teritorialnih meja« v sosednjem faru.

Nov pregled slovenske književnosti

Pri mariborski založbi »Obzorje« je zadnje dni januarja izšla obširna »Slovenska književnost« kot prva knjiga Pregleda zgodovine jugoslovanske književnosti. Napisal jo je prof. Stanko Janež. Avtorjevo ime ni neznan v našem revijemnem tisku, saj je ob izidu Slodnjakovega Pregleda slovenskega slovstva napisal obsežno oceno te knjige za Ljubljanski Zvon.

Vsa leta po osvoboditvi smo vsi občutili pomanjkanje pregledno pisane zgodovine naše književnosti, posebno se zato, ker so vsi prejšnji pregledi že zdavnaj potekli na knjižnem trgu — to so bili Grafenauerjeva Kroatka, Slodnjakov Pregled in že po osvoboditvi izšli Pregled slov. slovstva, ki ga je napisala Marija Boršnik. Pregled je dejansko odgovarjal novemu sodobnemu pojmovanju in zahtevam literarne zgodovinske vede, a še ta je izšel samo za člane Slavističnega društva.

Vzrel, ki je zajela vsa leta po osvoboditvi, so profesorji pri panju slovenske književne zgodovine zapolnjevali, kakor so vedeli in mogli. Zato učenec ni preostajal drugega, kakor da so sproti zapisovali v svoje zvezke to, kar so slišali iz ust svojih vzgojiteljev o naših kulturnih delcih in njihovih delih. To pa nikakor ni moglo buditi v dijakih resnične ljubezni in veselja za našo kulturno dediščino, ki se morda najbolj svojstveno odraža prav v življenju in delih naših pesnikov in pisateljev. Prebranje zapiskov, ki so bili najčedeče storjeni in naglici, res ni moglo vzbuditi v dijakih istega topllega odnosa do stvari, ki bi jo sleherni mladi človek moral vzljubiti. Temu je sedaj konec. Zasluga pa bo v nemali meri vprav avtorja Slovenske književnosti, Stanka Janeža. Njegova knjiga, ki je bogata v vsebini, saj obsega od ljudskega pesništva mimo vseh najpomembnejših razdobjih našo književnost prav do zadnjih dni, do najmlajšega pesniškega rodu, do zbirke Pesmi starih.

Janeževa knjiga je pisana po današnjih vidikih, kar se kaže ne samo v poznamenovanju posameznih obdobij, ki jih avtor pomenjuje v skladu z razvojem celotnega družbenega dogajanja na Slovenskem, marveč tudi v samem načinu pisanja, še bolj pa v vrednoteju besednih umov. Razlaga jih skoraj povsem uspešno, upoštevajoč prav vse momente, ki sodijočajo pri nastanku in pisanju dela in njegovem učinku kot umotvorne na posameznika in ves narodni kolektiv. Pri tem se orav posebno podčrta pomen tistih naprednih sil, ki so se spoprijemale z mračnostjo in se zmogle. To vidimo že ob ljudski tvornosti, še bolj pa iz umetne vse do današnjih dni. Rdečo nit takega gledanja bo vsakdo opazil, tudi naš dijak, ki bo iz Janeževih knjig

nežve knjige črpal tisto potrebno znanje, ki ga od njega zahteva današnja šola. Sprevidel bo, da v naši književnosti niso bili vsi pisci ne vsa njihova dela zagovorniki resničnega napredka. Tistim piscem in knjižnikom, ki so to zaslužili, je Janež odkazal mesto, ki jim resnično pripada. Od tod dokajne razlike v obsegu obravnave posameznih piscev. Zdi se mi, da je pri nekaterih le preskromen, da je n. pr. Trdina med sodobniki pomenil več, kakor pa iz zvezi iz te knjige. Morda bi se dalo kaj pripomniti še ob Mencingerju, Detelju, Maslju-Podlimbarskem, ki so tudi utirali pot k zmagi realizma v naši književnosti. Tavčar in Kersnik sta kar izrpnost prikazana, enako Askerc. Zalko Kveder bi bil pisec te knjige lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša književnost pozabila. Vsem je posebej všeč, kajti v knjigi lahko obsejnejše prikazal, zlasti pa njeno delo, o katerem je imel manj besedi kakor o njenem življenju. Ob moderni se je avtor razvnel, in prav je tako. Ob sopolarni moderne je Medvedu odmeril preskromno mesto, če se samo spomnimo njegovih dram. Ob Mešku se človek vprašuje, kaj pomenijo njegova dela, ki jih je skoraj vsa naša knjiž